Влада - Радам!

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 82 (1332) ♦ Вівторок, 7 травня 1996 року ♦ Ціна договірна

У БОРГАХ І НЕ В ШОВКАХ

Верховна Рада створила комісію для вивчення стану справ із заборгованістю виплат із бюджету

Парламентська хроніка

Ранкове засідання 6 травня

Опісля реєстрації депутати заслухали звіт міністра фінансів Петра Германчука про заборгованість щодо заробітної плати, пенсій, стипендій та інших виплат населенню.

Треба зауважити, що ця заборгованість постійно зростає і сьогодні перетворилася на міну уповільненої дії. Так, за чотири місяці цього року сума заборгованості зросла з 57,5 до 124,2 трлн. крб. Найбільшу кількість випадків затримки виплати заробітної платні допущено у Вінницькій, Київській, Донецькій, Запорізькій, Харківській і Рівненській областях. Заборгованість у виплаті пенсій з Пенсійного фонду становила 32,2 трлн. крб.

Депутати поставили ряд запитань міністрові фінансів і прийняли постанову, в якій ідеться про створення спеціальної депутатської комісії для вивчення стану справ із заборгованістю щодо виплат населенню.

Слід водночас зазначити, що міністр фінансів визнав: доки не запрацює промисловість, доти не варто очікувати надходжень до бюджету, а отже — ліквідації заборгованості зарплати.

Потім депутати приступили до обговорення питання про державний внутрішній борг України станом на 1 січня 1996 року, його структуру та граничний розмір державного внутрішнього боргу України. Із співдоповідями виступили міністр фінансів Петро Германчук та голова Комісії з питань бюджету Микола Азаров. Депутати перейшли до обговорення проекту постанови з цього питання.

Мета — з'ясувати ситуацію

Сьогодні розпочинається візит в Україну членів комісії Парламентської Асамблеї Ради Європи у зв'язках з європейськими країнами — не членами РЄ. Такі візити входять до обов'язків цієї комісії та мають на меті з'ясувати ситуації в державах, які вступили до РЄ недавно. Відбудуться зустрічі членів делегації з Головою Верховної Ради України Олександром Морозом, Прем'єр-міністром Євгеном Марчуком, у комісіях, групах та фракціях Верховної Ради.

Передплата - 96

Тури вимерли, а «Тур» у Ковелі процвітає

Ковельське спеціалізоване лісогосподарське підприємство «Тур» — одне з найбільших такого профілю в Україні. Його ліси займають більш як 43 тисячі гектарів. 20 років працює без державних дотацій. І всі ці роки «Тур» очолює Віталій Полухтович, знаний далеко за межами Волині як ініціатор відродження древнього промислу лозоплетіння. А ще підприємство «Тур» — постійний спонсор лотереї газети «Голос України»: щороку для виграшів надає безплатно найкращі свої вироби — меблеві гарнітури з лози. **Не стала винятком і ця передплатна кампанія на II півріччя 1996 року. Учасників розіграшу і цієї лотереї чекає меблевий куточок із лози.**

(Закінчення на 3-й стор.).

Якщо шахта без вугілля, то кому вона потрібна?

ПРЕЗИДЕНТ України Леонід Кучма висловився за закриття нерентабельних вугільних шахт. «Якщо в шахті не залишилося вугілля, її треба закрити, а не дискутувати», — заявив він на засіданні Кабінету міністрів 5 травня.

Ситуацію у вугільній промисловості, сказав Президент, необхідно розглядати на засіданні Кабінету міністрів щомісяця.

Міністр вугільної промисловості Сергій Поляков, який виступив на засіданні, повідомив, що 1995 року розпочато роботи щодо закриття 24 шахт і 1 розрізу, 1996 року до них додасться ще 14 шахт і 1 розріз.

В системі Мінвуглепрому, повідомив також С. Поляков, створено державну компанію з реструктуризації підприємств вугільної промисловості «Укрвугільреструктуризація», яка разом з питаннями технічного закриття займатиметься і проблемами працевлаштування робітників шахт, які закриваються.

За словами міністра, виконання програми закриття шахт дасть можливість знизити збитки галузі на 33 трлн. крб. Крім того Мінвуглепром подав у Мінекономіки України пропозицію щодо скорочення переліку держпідприємств вугільної галузі, які не підлягають приватизації.

Остаточний розгляд стану справ у вугільній галузі перенесено на 13 травня, повідомляє «Інтерфакс-Україна».

У ГІРНИКІВ шахти імені XIX партз'їзду щодо цього своя думка: щоб мати вугілля, треба наполегливо працювати. Площа шахтних полів тут сягає 50 квадратних кілометрів, і їх постійно прирізають. Тому шахта перспективна, є гарантія, що вона стабільно працюватиме ще років п'ятнадцять. Торік план тут виконали. За чотири місяці нинішнього року на-гора видано 169 тисяч тонн надпланового вугілля. Гірники здобули фінансову самостійність і почали працювати зі споживачами за прямими зв'язками. Шахта стала рентабельною і одержала за перший квартал понад 85 млрд. карбованців прибутку.

Коли ви читаєте ці рядки, гірники шахти видобувають вугілля. Вони жодного разу не страйкували і не збираються цього робити. Тут народжуються нові і живуть старі добрі традиції. Гірники зарахували до свого колективу земляків, які наклали головами у Вітчизняній війні.

Луганська область.

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

До речі

За даними Міністерства вугільної промисловості, вранці у понеділок в Україні страйкували вугільники чотирьох шахт Донецької області і двох шахт Луганської області.

До роботи не приступили 787 гірників очисного забою. Втрати видобутку вугілля становили 7200 тонн, із них у Донецькій області — 2900 тонн.

Причина страйку — затримка виплати зарплат.

У номер

У ЦЕНТРАЛЬНІЙ ВИБОРЧІЙ КОМІСІЇ ПО ВИБОРАХ НАРОДНИХ ДЕПУТАТІВ УКРАЇНИ

На засіданні Центральної виборчої комісії 29 квітня розглянуті питання, пов'язані з визнанням повноважень та реєстрацією депутатів України, обраних на повторних виборах 7 квітня 1996 року. Проаналізовано протоколи та інші документи відповідних окружних виборчих комісій, а також матеріали перевірок на місцях відомостей щодо порушень Закону України «Про вибори народних депутатів України», викладених у заявах суб'єктів виборчого процесу.

Розглянуто результати виборів у виборчих округах: Дарницькому № 5 та Ленінградському № 8 (м.Київ), Нахімовському № 46 (м.Севастополь), Центральному № 287 (Миколаївська область) та Заводському № 405 (Хмельницька область). Було відзначено, що в цілому вибори відбулися демократично, шляхом вільного волевиявлення громадян, і у зверненнях, які надійшли до виборчих комісій, не ставилися під сумнів результати підрахунку голосів та додержання при цьому відповідних вимог Закону. Водночас щодо деяких інших його положень, то в окремих округах порушення мали місце, однак вони суттєво не вплинули на результати виборів.

Відповідно до статей 14 і 44 Закону України «Про вибори народних депутатів України» комісія визнала повноваження та зареєструвала 5 народних депутатів України, обраних на повторних виборах 7 квітня 1996 року.

Список обраних народних депутатів опубліковано в газеті «Голос України».

Внаслідок того, що з вини окружної комісії у Левандівському виборчому окрузі № 262 (Львівська область) не було додержано встановлених строків публікації повідомлення про результати виборів і офіційна публікація щодо цього з'явилась лише 27 квітня 1996 року, вирішено відкласти на наступне засідання розгляд зазначеного питання по суті, оскільки має бути дотриманий передбачений статтею 47 Закону про вибори термін подання звернень про визнання виборів недійсними.

На засіданні була заслухана інформація голови Центрвиборчкому Івана Ємця про результати повторного голосування у Соснівському виборчому окрузі № 419 (Черкаська область) та Ленінському виборчому окрузі № 45 (м.Севастополь), де також були обрані народні депутати України. Матеріали щодо обставин проведення виборів у цих округах нині вивчаються у відповідних окружних та Центральній виборчих комісіях.

У зв'язку з тим, що 8 квітня 1996 року помер народний депутат України від Жовтневого виборчого округу № 368 (Харківська область) Кашляков Микола Дмитрович на комісії були розглянуті питання щодо проведення там виборів замість вибулого. Вибори у цьому окрузі призначено на неділю 4 серпня 1996 року. Затверджено календарний план основних організаційних заходів по їх підготовці і проведенню.

У роботі Центральної виборчої комісії взяли участь окремі народні депутати України, керівники виборчих комісій, представники політичних партій, засобів масової інформації, інші запрошені.

Вів засідання голова Центральної виборчої комісії Іван Ємець.

Ефір і Закон

13—15 травня в Ялті буде проведено науково-практичний семінар-нараду керівників телерадіоорганізацій України. Тема: «Діяльність телерадіоорганізацій України в світлі вимог законодавства».

На семінарі буде узагальнено практику діяльності телерадіоорганізацій за 1995—1996 роки, а також особливості Закону «Про внесення змін і доповнень до Закону України «Про телебачення і радіомовлення та завдання по його реалізації».

Буде розглянуто і актуальні проблеми боротьби з «відеопіратством» та впорядкування рекламної діяльності телерадіокомпаній, законодавче врегулювання зарубіжних інвестицій у розвиток національного телебачення і радіомовлення.

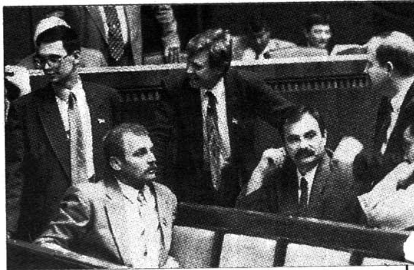
У роботі наради-семінару візьмуть участь народні депутати України та Верховної Ради АРК, керівники Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення, керівництво уряду Автономної Республіки Крим.

За довідками звертатися до Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення за адресою: м. Київ, вул. П. Орлика, 1/15, тел.: (044) 293-81-46, (044), 293-15-22 та в представництва Національної ради України в Криму тел.: (0652) 27-61-23.

Парламентська хроніка

І закони прийняли, і вето скасували

Денне і вечірнє засідання 5 травня

Два проекти постанов було запропоновано народним депутатам під час обговорення питання про те, хто ж матиме право вносити зміни й доповнення до ставок акцизного збору. Раніше ним тимчасово користувався Кабінет міністрів. Однак згідно з Конституційним договором зміни й доповнення має право вносити лише найвищий законодавчий орган держави. І хоча думки депутатів розділилися, більшістю голосів підтримано проект постанови, внесений Комісією Верховної Ради України з питань фінансів і банківської діяльності, за яким право внесення змін і доповнень до ставок акцизного збору залишається за Верховною Радою. А уряду запропоновано терміново підготувати перелік підакцизних товарів, який буде подано на затвердження парламентові. Одне слово, коли з'явилася можливість перекласти відповідальність за ставки акцизного збору, а отже, й поповнення до бюджету на уряд, Верховна Рада утрималася від такого кроку, керуючись передусім відповідним законом.

Далі народні депутати схвалили Постанову Верховної Ради України «Про введення в дію Закону України «Про особливості приватизації майна в агропромисловому комплексі», а також затвердили перелік питань, які будуть розглянуті на пленарних засіданнях цього місяця.

Парламентарії проголосували також відповідні постанови Верховної Ради України про зміни адміністративно-територіального устрою ряду населених пунктів, а також повернення одному з них попередньої назви.

У зв'язку з відсутністю на сесії народних депутатів Анатолія Франчука, Сергія Буряка та Ігоря Шарова питання про їх обрання членами комісій Верховної Ради передано на доопрацювання Комісії з питань Регламенту, депутатської етики та забезпечення діяльності депутатів. До речі, голова цієї комісії Петро Шейко висловив сумнів у тому, що названі парламентарії активно працюватимуть у комісіях, бо вони не прибули на пленарне засідання, коли мали розглядатися питання, пов'язані з ними. Підтримуючи Петра Володимировича, Голова Верховної Ради України Олександр Мороз підкреслив, що коли б внести зміни до Закону «Про статус депутата» і надати парламентові право позбавляти депутатських повноважень тих, хто не відвідує засідань, то порядку у Верховній Раді було б багато більше.

Збільшення надходження коштів до Державного бюджету передбачає проект закону (якщо його буде прийнято і в другому читанні) «Про порядок обкладання податками предметів, які переміщуються громадянами через митний кордон України».

Досить цікаво проходило обговорення питання «Про проект Закону України «Про промислово-фінансові групи в Україні». Справа у тому, що цей закон було прийнято Верховною Радою наприкінці листопада минулого року. Однак Президент України наклав на нього вето і повернув його для повторного розгляду Верховній Раді з своїми зауваженнями. Отже, депутати постали перед вибором: обговорювати і приймати доповнення згідно із зауваженнями Президента України або проголосувати даний закон конституційною більшістю. Врешті-решт після короткої дискусії парламентарії все-таки проголосували за закон конституційною більшістю.

Були ратифіковані також угода між Україною і США про співробітництво в дослідженні й використанні космічного простору в мирних цілях, угода між урядом України та урядом Держави Ізраїль про торгівлю та економічне співробітництво, Угода між урядом України та урядом Республіки Вірменія про вільну торгівлю, Угода між урядом України та урядом Республіки Грузія про вільну торгівлю.

Наприкінці пленарного засідання народні депутати прийняли постанову із списком членів Тимчасової спеціальної комісії з опрацювання проекту Конституції України.

Василь ТУГЛУК.

Заява Соціалістичної фракції Верховної Ради України

Про кризову ситуацію, яка склалася в системі освіти України

Президентський курс на безоглядні ринкові перетворення, насильницьку капіталізацію України, підтримуваний частиною Верховної Ради — фракціями Руху, Державності, «Єдності», «Центру», «Соціального ринкового вибору», «Реформи», найтяжче відбився на соціальній сфері України. Особливо постраждала від нього освітянська галузь.

Колись одна з найпотужніших систем освіти у світі нині опинилася на межі краху. Заклади освіти практично перестали фінансуватись. Урядом грубо порушується вимога Закону «Про освіту», на якій принципово наполягала Соціалістична фракція, про виділення на потреби галузі 10% асигнувань від національного доходу. У 1995 році цей показник склав лише 6,2%, в 1996 році планується 5,9%.

Практично не виділяються кошти на оплату комунальних послуг, харчування учнів, припинилося оновлення навчальної бази, комп'ютеризації учбового процесу.

На 3—5 місяців затримується виплата зарплати вчителям, викладачам вищих учбових закладів. Вчителі, техпрацівники ряду районів Херсонської, Луганської, Сумської, Хмельницької, Тернопільської, Чернівецької областей, Республіки Крим не отримали зарплати ще за листопад—грудень минулого року. Аналогічна ситуація в інших регіонах. Мізерні стипендії студентам вузів не виплачені в деяких вузах ще за жовтень 1995 року, зарплата викладачам — за січень—квітень цього року.

Внаслідок такого курсу тільки вузи Міністерства освіти за 1994—1995 рр. змушені були покинути 5270 викладачів, серед яких 1262 доценти і кандидати наук, 448 докторів, професорів. Не вистачає на сьогодні в школах України 5,3 тисячі вчителів, при цьому серед працюючих 12 тисяч учителів-пенсіонерів, 3,5 тисячі — учителів, які мають лише загальну середню освіту.

Заборгованість держави перед освітянами на 1.04.96 року перевищила більше 50 трлн. крб.

У нестерпних умовах опинилася система профтехосвіти. Більше 5 тисяч учнів з числа сиріт і 51 тисячі бідних дітей з одним із батьків протягом півроку лишились напризволяще без харчування, всілякої допомоги з боку уряду.

Майже третина учбових закладів минулої зими практично не опалювалася, а значить, в них не було повноцінних занять. Особливо постраждала сільська школа. Це призвело до росту захворюваності серед дітей, викладачів. Захворюваність педагогічних працівників у Донецькій області на 100 працюючих становила 861 день, Дніпропетровській — 736 днів, Київській — 731 день.

Більше 40 тисяч сімей педагогів потребують поліпшення житлових умов. Голодують учні, голодують викладачі, їх діти.

Не бажаючи змінювати хибний курс, направлений на збагачення купки новітніх буржуа за рахунок трудящих мас, уряд 30 серпня 1995 р. прийняв рішення про економію бюджету за рахунок школи. Під тиском Кабінету міністрів Міністерство освіти було змушене збільшити нормативи граничної наповнюваності у 1—4 і 5—9 класах до 30 учнів, а у 10—11 класах до 35 учнів та поділу класів на групи при вивченні окремих предметів. Такий підхід призведе до погіршення якості знань, звільнення багатьох педагогів.

Все це відбувається на тлі загального зменшення фінансування закладів освіти, розповсюдження неприйнятних для більшості населення платних освітніх послуг, розрахованих на так званих «нових українців».

За три останні роки закрито 1513 дошкільних учбових закладів, 26 шкіл-інтернатів для хворих дітей. Втрачається конституційне право громадян на доступність навчання незалежно від місця проживання. За 1995 рік перестала працювати 21 школа в знаних Полтавщини, 11 дев'ятирічок у Миколаївській області, в Харківській — 9, Донецькій — 8, Кіровоградській — 6.

Згортається мережа гуртків в позашкільних учбових закладах Житомирської, Київської, Одеської, Черкаської, Чернівецької областей.

У Донецькій області рішенням виконавчої влади ліквідовано 5 станцій юних техніків у містах зі складною криміногенною обстановкою — Горлівці, Макіївці, Красно-Лиманську.

За три роки кількість дітей, які регулярно займаються спортом, зменшилась на 240 тисяч.

В той же час рівень злочинності в Україні постійно зростає. За 1996 рік неповнолітніми скоєно близько 36 тисяч злочинів. Різко зросла підліткова злочинність у Луганській, Черкаській, Одеській, Херсонській, Закарпатській, Івано-Франківській областях.

Намагання громадськості, прогресивних депутатів демократичної лівої орієнтації в Верховній Раді протистояти руйнації системи освіти в Україні наштовхується на глухе протистояння з боку виконавчої влади.

Ці та інші негативні зміни відбуваються на тлі зубожіння населення України, голодування дітей, молоді. Постійне приниження людської гідності педагогів, їх зубожіння змушують вдаватись до страйків, голодувань, інших акцій протесту. Страйкують вчителі Херсонщини, Криму, Луганщини та інших областей, перестали працювати профтехучилища Чернігівської, Одеської областей.

Соціалістична фракція Верховної Ради України, підтримуючи законні вимоги освітян, вимагає від Президента України, уряду вжиття невідкладних заходів щодо спасіння майбутніх поколінь України, інтелектуального потенціалу держави.

Обов'язок депутатів-соціалістів — рішуче стати на захист інтересів дітей, юнацтва, вчителів та викладачів, всіх працівників освітянської галузі.

Без освіти немає майбутнього, без вчителя немає держави, без дітей немає життя.

Іван ЧИЖ,
голова Соціалістичної фракції Верховної Ради України.

Розпорядження Президента України

Про відзначення 51-ї річниці Перемоги у Великій Вітчизняній війні 1941—1945 років

Ураховуючи всесвітньо історичне значення Перемоги над фашизмом та з метою вшанування учасників війни і трудівників тилу, пам'яті полеглих, виховання у населення почуття патріотизму, поважного ставлення до героїчного минулого:

1. Відзначити 9 травня 1996 року 51-у річницю Перемоги у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 років як всенародне свято.

2. Кабінету Міністрів України, уряду Автономної Республіки Крим, обласним, Київській та Севастопольській міським державним адміністраціям:

розробити і затвердити відповідні святкові заходи, передбачивши в них, зокрема, проведення в обласних, районних центрах, містах, інших населених пунктах урочистих зборів, зустрічей керівників місцевих органів державної виконавчої влади з ветеранами, упорядкування військових поховань, покладання квітів до могил полеглих воїнів та жертв Великої Вітчизняної війни, виступи майстрів мистецтв та художніх колективів, організацію народного гуляння.

Спрямувати проведення урочистих заходів на утвердження в суспільстві політичної та громадянської злагоди, піднесення патріотичної та виховної роботи;

забезпечити своєчасну виплату ветеранам війни пенсій, надання передбачених чинним законодавством пільг і компенсацій, звернувши особливу увагу на вирішення їхніх житлових та інших матеріально-побутових проблем;

вишукати можливості для надання ветеранам Великої Вітчизняної війни і вдовам загиблих воїнів матеріальної допомоги та вручення пам'ятних подарунків.

3. Кабінету Міністрів України проаналізувати до 20 травня 1996 року хід реалізації законодавства з питань соціального захисту ветеранів війни та праці, подати до Верховної Ради України пропозиції щодо вдосконалення законодавства.

4. Міністерству освіти України, Міністерству України у справах молоді і спорту, Міністерству оборони України, Державному комітету у справах охорони державного кордону України, Національній гвардії України, Комітету у справах неповнолітніх Кабінету Міністрів України здійснити комплекс заходів щодо широкого залучення ветеранів Великої Вітчизняної війни до військово-патріотичної та виховної роботи у трудових колективах, загальноосвітніх школах, інших навчальних закладах і військових підрозділах.

5. Міністерству України у справах преси та інформації, Державному комітету телебачення і радіомовлення України організувати тематичні теле- і радіопередачі, показ художніх та документальних фільмів, концертних програм, широке висвітлення заходів з нагоди святкування 51-ї річниці Перемоги у Великій Вітчизняній війні.

6. Підтримати ініціативу ветеранських організацій щодо використання у День Перемоги поряд з державною символікою України військових символів і відзнак, під якими здобувалась Перемога над фашизмом.

7. Контроль за виконанням цього Розпорядження покласти на відповідні структурні підрозділи Адміністрації Президента України. Про здійснені заходи інформувати Президента України до 1 червня 1996 року.

Президент України Л.КУЧМА.

м. Київ, 26 квітня 1996 року.

Закон України

Про ратифікацію Угоди про взаємне визнання пільг і гарантій для учасників та інвалідів Великої Вітчизняної війни, учасників бойових дій на території інших держав, сімей загиблих військовослужбовців

Верховна Рада України **постановляє:**

Угоду про взаємне визнання пільг і гарантій для учасників та інвалідів Великої Вітчизняної війни, учасників бойових дій на території інших держав, сімей загиблих військовослужбовців, підписану в м. Москві 15 квітня 1994 року державами—учасницями Співдружності Незалежних Держав, ратифікувати.

Голова Верховної Ради України О.МОРОЗ.

м. Київ, 26 квітня 1996 року.

Закон України

Про ратифікацію Угоди про встановлення для учасників Великої Вітчизняної війни, трудівників тилу воєнних років та вдів загиблих воїнів додаткових пільг і матеріальної допомоги у зв'язку з 50-річчям Перемоги у Великій Вітчизняній війні 1941—1945 років

Верховна Рада України **постановляє:**

Угоду про встановлення для учасників Великої Вітчизняної війни, трудівників тилу воєнних років та вдів загиблих воїнів додаткових пільг і матеріальної допомоги у зв'язку з 50-річчям Перемоги у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 років, підписану в м. Москві 9 грудня 1994 року, ратифікувати.

Голова Верховної Ради України О.МОРОЗ.

м. Київ, 26 квітня 1996 року.

Постанова Верховної Ради України

Про згоду на притягнення до кримінальної відповідальності і арешт депутата Чернівецької міської Ради народних депутатів Кравчука Б. А.

Розглянувши подання Генерального прокурора України, Верховна Рада України **постановляє:**

Дати згоду на притягнення до кримінальної відповідальності і арешт депутата Чернівецької міської Ради народних депутатів Кравчука Богдана Андрійовича.

Голова Верховної Ради України О.МОРОЗ.

м. Київ, 24 квітня 1996 року.

Постанова Верховної Ради України

Про згоду на притягнення до кримінальної відповідальності депутата Бердичівської районної Ради народних депутатів Шевчука В. О.

Розглянувши подання Генерального прокурора України, Верховна Рада України **постановляє:**

Дати згоду на притягнення до кримінальної відповідальності депутата Бердичівської районної Ради народних депутатів Житомирської області Шевчука Віктора Олександровича, 1954 року народження.

Голова Верховної Ради України О.МОРОЗ.

м. Київ, 24 квітня 1996 року.

Указ Президента України

Про утворення Чорнобильського центру з проблем ядерної безпеки, радіоактивних відходів та радіоекології

З метою підтримання розвитку міжнародних наукових досліджень з проблем ліквідації наслідків ядерних і радіаційних аварій, зняття ядерних об'єктів з експлуатації та екологічної реабілітації радіаційно забрудненого навколишнього середовища **постановляю:**

1. Утворити Чорнобильський центр з проблем ядерної безпеки, радіоактивних відходів та радіоекології (далі — Центр).

У роботі Центру беруть участь Міністерство охорони навколишнього природного середовища та ядерної безпеки України, Міністерство України у справах захисту населення від наслідків аварії на Чорнобильській АЕС, Державний комітет України по використанню ядерної енергії, Державний комітет України з питань науки, техніки та промислової політики, Національна академія наук України та інші органи і установи.

2. Призначити директором-координатором Центру Глигала Валерія Миколайовича.

3. В. Глигалу в місячний строк розробити з урахуванням міжнародних вимог та подати на затвердження Статут Центру, а у двомісячний строк — програму розвитку Центру.

4. Кабінету Міністрів України забезпечити вирішення питань щодо заснування Центру, його розміщення та фінансування.

5. Міністерству закордонних справ України провести відповідні переговори про залучення зарубіжних країн та міжнародних організацій до участі в роботі Центру.

Президент України Л.КУЧМА.

м. Київ, 26 квітня 1996 року.

ФІНАНСИ ДЛЯ ДЕРЖАВИ

Відбулося розширене засідання колегії Міністерства фінансів України, у роботі якої брали участь начальники обласних фінансових, податкових, казначейських і контрольно-ревізійних служб. Вони мали можливість обговорити всі нагальні проблеми, що стоять сьогодні перед їхніми підрозділами, з керівництвом Мінфіну, Центрального управління Держказначейства та контрольно-ревізійної служби, фахівцями з інших міністерств та відомств. На засіданні колегії виступили Прем'єр-міністр України Є. Марчук, віце-прем'єр Р. Шпек, голова Комісії Верховної Ради України з питань бюджету М. Азаров, голова Комісії Верховної Ради України з питань боротьби з організованою злочинністю і корупцією Г. Омельченко, начальник управління по боротьбі з кримінальним приховуванням прибутків від оподаткування Міністерства внутрішніх справ України генерал-майор В. Білоус.

Головним питанням для обговорення були підсумки виконання державного та місцевих бюджетів за 1995 рік та за 1 квартал 1996 року.

Міністр фінансів Петро Германчук наголосив на необхідності об'єднати зусилля всіх служб фінансової системи держави для забезпечення надходження доходів, передбачених у бюджетах усіх рівнів, на пошуку та залученні нових доходних джерел, забезпеченні пільгового й ефективного витрачання коштів, контролі за стосунками кожного платника податків з державою.

Учасники розширеного засідання колегії Міністерства фінансів України схвалили таке Звернення до Верховної Ради України:

«Ми, учасники розширеного засідання колегії Міністерства фінансів України, працівники фінансових, податкових, контрольно-ревізійних і казначейських органів, уважно ознайомилися з проектом Конституції України і вважаємо, що саме в цьому проекті Основного Закону нашої держави, на відміну від інших, ясно визначено роль і значення бюджету як основного фінансового плану держави і регіонів. У його статтях чітко закріплені норми й положення, які характеризують увесь бюджетний процес — від складання до виконання бюджету здійснено конкретне розмежування обов'язків і повноважень у цій справі органів законодавчої і виконавчої влади без ущемлення їх інтересів.

Актуальність і важливість цього для нас важко переоцінити, бо саме тепер, коли фінанси і бюджет держави переживають велику скруту, положення проекту Конституції дають нам міцні підвалини й надійні важелі для успішного виконання покладених на фінансову систему завдань.

Ми добре усвідомлюємо свою роль у становленні держави, тому нині зусилля працівників усіх ланок фінансової системи зосереджено на забезпеченні фінансовими ресурсами курсу реформ, проголошеного Президентом і схваленого Верховною Радою України.

Міцні фінанси — міцна держава.

Тому від імені 90 тисяч працівників усіх ланок фінансової системи звертаємося до вас, шановні народні депутати, з побажанням якнайшвидшого розгляду проекту і затвердження Конституції України».

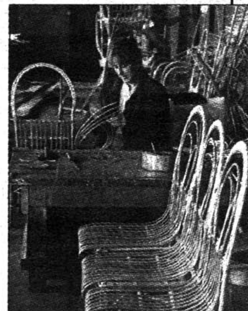
Прес-служба Мінфіну.

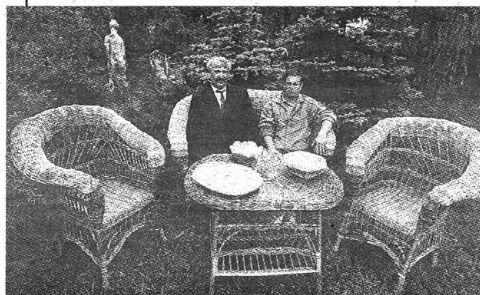
Тури вимерли, а «Тур» у Ковелі процвітає

(Початок на 1-й стор.).

За останніх п'ять років на підприємстві удвічі зросло виробництво товарної продукції. Якщо, наприклад, в 1991 році лісівники заготовляли ділової деревини 2600 метрів кубічних, то в минулому році ця цифра зросла до 7230 метрів кубічних. Коли чотири роки тому стало сутужно із постачанням лісу для шахт України, колектив «Туру» відразу вирішив надати допомогу. За цей період відвантажено майже 24 тисячі кубометрів кріпильних стояків. Щороку для потреб сільськогосподарських підприємств Ковельського району виділяється безплатно 400 кубометрів лісу. На території господарства — п'ять озер, є власний лісовий розсадник, займається воно переробкою плодів та ягід, збирають тут і лікарські рослини. Лише за останніх п'ять років висаджено майже 500 гектарів нового лісу. В шести цехах лозоплетіння 200 майстрів виготовляють вироби з лози більш як 50 найменувань. В основному це вестибюльні, дачні, кухонні набори, крісла-гойдалки, колиски, етажерки, диванчики... А щодо сувенірних виробів, то їх і не злічити. Щороку тут освоюють 20 нових виробів з лози. І всіх їх виготовляють тільки вручну. А ще тут із житньої соломки виготовляють сувенірної продукції більш як 15 найменувань.

—Наше підприємство має ділову деревину листяних та хвойних порід в необмеженій кількості, — розповідає Віталій Полухтович. — Можемо виконати будь-яке замовлення і, що досить важливо, відпускаємо деревину без ліцензії. Розумію: з грошима нині скрута, тому ми працюємо і на бартерних умовах. Нам потрібні пально-мастильні матеріали, метал, лаки, спецодяг для лісорубів. Згодяться і продовольчі товари. В наших складах сьогодні лежить на 7 мільярдів карбованців найрізноманітніших меблевих виробів з лози. Шахтарям України можемо відвантажувати до 15 тисяч кубометрів кріпильного лісу на рік. А виробництво в нас налагоджене так, що відходів практично нема. Стружку пакуємо і відвантажуємо тим підприємствам, які виготовляють посуд. Із хвої виробляємо вітамінне борошно, з березових гілок більш як 100 тисяч віників на рік. Щороку створюємо 25—30 нових робочих місць. І це за тих умов, що підприємство працює на 60 відсотків від своєї можливості. Розвиток виробництва стримує те, що сплачуємо майже 60 відсотків податків від випущеної продукції. Але маємо надію, що буде краще. Звертайтеся до нас, виконаємо будь-яке замовлення.

Адреса лісогосподарського підприємства «Тур»: 264410, Ковель, вул. Грушевського, 112. Телефони: 2-30-72; 2-41-07; 2-30-79; 2-41-09; факс: 3-26-44.

Богдан БЕРЕКЕТА.

Волинська область.

На фото Олександра КЛИМЕНКА: Віталій Павлович Полухтович (ліворуч) оцінює якість своєї продукції; ось так плетуться стільці з лози...

У номер

● *Київ*

П'ятий урок

Сьогодні в Києві завершує роботу дводенна Партнерська конференція. Її учасники — представники урядів та закладів підвищення кваліфікації України, Росії, Білорусі, Польщі, Латвії, Німеччини та міжнародних організацій. Вони обговорюють, як ефективніше готувати та підвищувати кваліфікацію керівних працівників, щоб успішніше вести економічні реформи у Східній та Центральній Європі. Це вже п'ятий такий урок. Перша Партнерська конференція проходила в Бонні 1993 року.

● *Вінниця*

Щоб зброя «говорила» лише у музеях

Виставку зброї розгорнуто напередодні свята у Вінницькому обласному краєзнавчому музеї. В експозиції близько 200 експонатів. Більшість із представлених зразків зброї свого часу використовувалася ворогами у війнах проти нашого народу. Найбільший арсенал складають мечі — від європейського зразка 15 століття (таких у Європі всього 14) до китайських та японських. Є тут і улюблена зброя запорозьких козаків — гаківниця, яка чимось нагадує міні-гармати. Виставлено і лук гуннів, сила тетиви якого вдвічі більша за ту, що має сучасний спортивний лук. Пістолі, шаблі, шпаги, кольти — ці та інші зразки зброї знайшли свого часу на території області.

● *Житомир*

Пам'яті закатованих

9 Травня головною подією в Баранівському районі стане відкриття гранітного пам'ятного знака на межі сіл Острожок та Рогачів. 1941 року, щоб стримати просування броньованої фашистської армади, тут вирили протитанковий рів. Згодом окупанти звозили сюди на розстріл мирних жителів. Тільки дітей було закатовано близько п'ятдесяти. А в одному лише Острожку фашисти спалили 120 хат — мстили людям за допомогу партизанам.

На відкриття знака приїдуть дивом уцілілі люди, зокрема гості з Канади та Ізраїлю.

● *Луганськ*

На старті — ветерани

Під час міжнародного легкоатлетичного пробігу в Луганську, присвяченого Дню Перемоги, на старт вийшли ветерани війни. А напередодні свята керівник облдержадміністрації Геннадій Фоменко зустрівся з Героями Радянського Союзу, кавалерами орденів Слави трьох ступенів, його заступник Володимир Іванов відвідав шпиталь інвалідів Великої Вітчизняної війни.

● *Черкаси*

До 200-літнього ювілею

Софіївського дендропарку, який внесено ЮНЕСКО до реєстру пам'ятних подій і відзначатимуть восени нинішнього року, готуються не лише влада і громадськість Черкащини, а й місцева промисловість. Уманський лікеро-горілчаний завод, до прикладу, частуватиме гостей свята оригінальною горілкою «Граф Потоцький», завод продтоварів — напівкопченою ковбасою «Софіївська» та цукерками «Ранок Софіївки». Молокозавод всю свою продукцію випускатиме в упаковці з емблемою всесвітньо відомого парку.

Вітчизняний стиль

І ми можемо конкурувати із Заходом

Усім відомо, що нову техніку перш ніж експлуатувати треба випробовувати. Чим у нас, зокрема, займався Київський завод дослідних машин. Раніше він у складі НВО «Завод «Більшовик» виготовляв перші дослідні зразки машин для виробництва і переробки пластмасових виробів, які проектував УкрНДІпластмаш. Близько двох років освоювали кожну машину, відлагоджували й запускали в серію на «Більшовику». Від замовників тоді не було відбою.

Нині обсяг пластмасової продукції значно знизився, що пов'язано з нестачею сировини — газонафтопродуктів. Хоча поповнюють його за рахунок ввезення поліетилену та полістиролу з Росії, Білорусі, Польщі. До слова, завод дослідних машин спеціалізується на машинах-екструдерах (на знімку), що виготовляють пластмасові вироби шляхом розплаву гранульованого поліетилену. До речі, таких машин в Україні обмаль, оскільки їхнє виробництво надто складне й трудомістке.

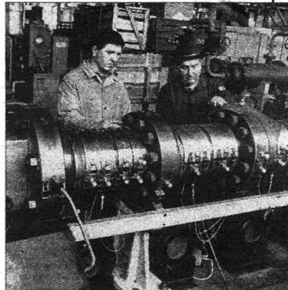
— Звісно, наша робота важка, але не збираємося втрачати свою спеціалізацію, — говорить голова правління АТ «Пластмаш» Євген Кияниця.— І хоча нині з виробництвом пластмаси тимчасове затишшя, однак з піднесенням промисловості це буде необхідне поле діяльності. А поки що, не вдаючись до скорочення, вирішили нарощувати додаткові ресурси, не обов'язково пов'язані з машинобудуванням, тим самим розширюючи робочі місця.

Приміром, перші в Україні освоїли сонячні батареї. Їх виготовлено з алюмінію і покрито спеціальною плівкою — поглиначем тепла. Це розробка Інституту термодинаміки. Гадаю, що гріх не послуговуватися чистою енергією у сонячних областях України. Однак цим батареям ще треба пробивати дорогу: для пересічного споживача вони дорогі, хоч й удвічі дешевші за імпортні. Принаймні, вже сьогодні ми ладні постачати 300 шт. на місяць.

На базі АТ «Пластмаш» створено ще декілька підприємств. Так, «Стрічкопласт», модернізувавши закуплене у Москві обладнання, опанувало виробництво стрічки для друкарської машинки, касових апаратів, принтерів. До речі, такої продукції раніше в Україні ніхто не випускав. «Вторма» — друге підприємство — працює з відходами, вторинною сировиною. Приміром, із тирси виходять чудові паливні брикети. Каміни за кордоном уже давно споживають такі «дрова». До того ж, акціонери мають наміри з відкриттям філіалів продавати машини для виготовлення паливних брикетів. Відходи гуми та поліетилену придатні для виготовлення плиток для підлоги, уп'ятеро дешевших за лінолеум.

Крім того, розроблено мобільну установку для виготовлення цегли з глини без традиційного випалювання, що значно заощаджує електроенергію.

АТ «Пластмаш» стало співзасновником товариства з обмеженою

відповідальністю «Стример», яке виготовляє теплозахисне скло. Завдяки затемненому плазмовому покриттю воно відбиває 57 відсотків теплового випромінення, тоді як звичайне пропускає всі 95.

До речі, «стримерівське» затемнене скло використовують під час ремонту столичного Палацу культури «Україна». Нині створюється ще одне підприємство, що працюватиме над доведенням теплозахисного скла до прозорості, при цьому воно відбиватиме 95 відсотків тепла.

Акціонери хочуть впровадити цей проект. Він коштує 600 тисяч доларів, вже і спонсора знайдено. Але тут не обійтися без нормативної підтримки з боку Кабінету міністрів.

Людмила ГРАЧ.
Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Проблема

Надглибока свердловина: а що далі?

Наше невміння торгувати на зовнішньому ринку доводить ще один приклад. Шведам продали за безцінь дуже важливу інформацію щодо результатів проходки криворізької надглибокої свердловини.

1981 року спільним рішенням Академії наук СРСР, Держплану і Держкомітету з науки і техніки було розроблено і затверджено загальносоюзну програму «Вивчення надр Землі і надглибоке буріння». Передбачалося закласти на території колишнього Союзу 12 свердловин, за допомогою яких мали одержати нові дані про будову та еволюцію земної кори, визначити перспективи рудо-нафтогазоносних районів.

Проходка свердловини починалася в Кривбасі 1984 року і скінчилася через 10 років. За цей час пройдено 5431 метр. До проектної позначки лишилося трохи більш як 1,5 км.

Роботи припинили з двох причин, — розповідає начальник тематичного загону криворізької геологорозвідувальної експедиції Микола Кулов. — Глибинна побудова Кривбасу виявилася дуже складна в гірничобіологічному плані через велику кількість тектонічних тріщин. Процес буріння було ускладнено обривами, заклинюваннями. До того ж не вистачало необхідної кількості бурильних алюмінієвих труб, що їх виробляють у Росії і котрі дуже дорогі.

Та незважаючи на це слід наголосити, що в ході проходки одержано цінні дані з геомеханіки гірничих порід, з гідрогеологічного і теплового режимів, що можуть використовуватися в гірничій справі під час розробки проектів з екологічно безпечного поховання радіоактивних відходів атомних електростанцій. Саме ця інформація зацікавила шведів.

Результати буріння також показали, що Кривбас — не тільки сировинна база чорної металургії України. В західному та центральному його районах на глибинах до 2500 м йде рудогенний процес утворення родовищ, багатих на рідкісні та кольорові метали. А це вже новий погляд на ведення пошукових робіт.

Проходка вглиб більш як на 5 км коштувала, звісно, дорого. А яка подальша доля цього об'єкту?

Вартість обсягу виконаних робіт перевищила 17 млрд. карбованців за цінами 1991 року, — говорить М. Кулов. — Свого часу було прийнято рішення про створення на базі свердловини довгочасної геологічної лабораторії зі збирання даних про варіації, зміни геофізичних, геохімічних, геодинамічних та інших видів природних полів по стовбуру свердловини та в просторі навколо свердловини. Однак для цього треба було 12—16 млрд. крб., яких не виявилося. Тому постало питання про згортання лабораторії і закриття свердловини до появи грошей.

Михайло НЕХЛЮДОВ.
Кривий Ріг.

Спорт

У «Динамо» непоганий резерв

Першість України. Перша ліга. 32 тур: Шахтар — Хімік (Ж) — 2:1. Коваленко, 15, Дяк, 65 з пенальті — Петров, 47. Сталь — Полісся — 4:0. Лопаткін, 8, 43, Плотніков, 54 з пенальті, Мальцев, 85. Нафтохімік — Явір — 2:0. Свистун, 43, Грановський, 54. Поліграфтехніка — Нафтовик — 1:1. Кудлай, 22, Чорношвець, 27. Дніпро — Металіст — 0:0. Ворскла — Хімік (Св)— 3:1. Толстов, 10, Чуйченко, 54, Соболь, 83 з пенальті — Гасанов, 88. Ратуша — Кристал — 0:6. Грицай, 18. Беззубко, 25. Дідик, 33, Агарін, 38, 40 з пенальті, Рижковий («Ратуша»), 45 у свої ворота. Динамо-2 — Буковина — 2:1. Зав'ялов, 56, Телегін, 70, — Фінкель, 87. Металург — Закарпаття — 2:1. Чирва, 24, Коваленко, 37, — Павлов, 47 з пенальті. СК Одеса — Скала — 3:1. Юрченко, 2, 9, 30 — Шпак, 87. Верес — ФК Львів — 1:0. Бакалов, 87.

Футболісти «Буковини», мабуть, недооцінили своїх молодих суперників із динамівської команди, які минулого туру програли «Кристалу». А кияни на гру з одним із лідерів налаштувалися по-бойовому. Побачивши у першому таймі, що не дуже страшна «Буковина», динамівці у другій половині гри почали атакувати сміливіше. І двічі добилися успіху. Лише за три хвилини до фінального свистка досвідченому Фінкелю вдалося забити гол престижу. Цей матч показав, що у динамівського клубу підростає гарна зміна. Швидкість, тактична різнобічність, жадоба гола — ось, що притаманне молодим гравцям, які на рівних грають з досвідченими футболістами.

А чортківський «Кристал» в Кам'янці-Подільському довів, що його успіх у попередньому матчі з динамівцями не був випадковістю. Шість «сухих» м'ячів на чужому полі — аргумент вагомий. І додому «Кристал» повернувся з повним вантажем очок. Це солідна заявка на продовження прописки у першій лізі. Чого не можна сказати про «Металіст» і «Верес», які ще недавно грали у вищій лізі.

А становище команд після цього туру таке: «Ворскла» — 72 очки, «Буковина» — 65, «Сталь» — 61, «Поліграфтехніка» — 56, «Металург» — 56, «Динамо-2» — 53, «Шахтар» — 51, «Хімік» (Св) — 50, «Нафтохімік» — 47, «Нафтовик» — 45, «Поділля» — 43, «Хімік» (Ж) — 43, ФК «Львів» — 42, «Кристал» — 41, «Явір» — 38, «Верес» — 29, «Закарпаття» — 28, СК «Одеса» — 26, «Металіст» — 23, «Дніпро» — 13, «Ратуша» — 8, «Скала» — 8.

Матчі 33-го туру відбудуться 10 травня.

Ярослав СЕРГІЄНКО.

***

Хокей. У Відні завершився чемпіонат світу у групі А. Збірна Чехії у вирішальному матчі перемогла команду Канади — 4:2. Нагадаємо, що бронзові медалі дісталися хокеїстам США.

Хто запалює «Факел Бірмінгама»?

КАЖЕТЕ, в Україні спад виробництва, негаразди з економікою? Але ж погляньте: тижня не буває, щоб яке-небудь наше підприємство не відзначили високою міжнародною нагородою.

Як стверджують підприємці-лауреати, нагороди їм дають солідні, не якийсь там радянський «Знак якості». Відзначають українські підприємства і «за успішне виживання в умовах економічної кризи», і «за кращу якість», і «за краще торгове ім'я». Ось, наприклад, нагорода «Факел Бірмінгама». Видають її, як правило, або в Мадриді, або в самому Бірмінгамі (США, штат Алабама). «Кілька десятків років тому це місто опинилось у складній ситуації, — йдеться в листах, які надсилають майбутнім лауреатам разом із повідомленням про присудження нагороди. — Його роздирали соціальні й економічні суперечності. Металургійні заводи та інші підприємства були на межі закриття. Однак керівництво міста і штату, представники провідних промислових компаній зуміли знайти оптимальні рішення і вжити рішучих дій. У 1989 році Бірмінгам був визнаний «найзручнішим для проживання містом США». А заснували цю визначну нагороду, стверджують нагороджувачі, такі авторитетні організації, як «Посли американського народу», Інститут міжнародних фінансів і економічного партнерства, Міжнародна академія лідерів бізнесу і адміністрації. «Факел Бірмінгама» — це свого роду перепустка для входження до впливових ділових кіл, міжнародної промислової еліти», — пишуть нагороджувачі. То які можуть бути у нас економічні проблеми, коли вже сотні підприємств мають такі перепустки?

На тлі незаперечних успіхів в отриманні престижних міжнародних нагород українськими підприємцями особливо гостро відчуваються невдачі в цьому їхніх російських колег. Їх, знаєте, інколи... дурять. Про такі прикрі випадки повідомляла, зокрема, газета «Известия» (11.01.96р.) в статті «Профанація з Бірмінгама», яка мала промовистий підзаголовок «Хтось в Америці добре наживається на наївності та марнославстві російських бізнесменів». В основі статті — розповідь директора Уральського заводу прецизійних верстатів Віктора Ритвіна, який їздив за престижною нагородою саме до «найзручнішого для проживання міста США». Звичайно, за власний кошт (тобто — за кошт підприємства), сім тисяч доларів на подорож вгатив. І хоча за сам значок виклав, порівняно з цією сумою, копійки — усього вісімсот «зелених», — проте так його і не отримав. «Організатори нагородження весь час казали нам, що знак ще не готовий, а в останній день перебування в Бірмінгамі заявили, що усі золоті нагороди... вкрали, — з сумом розповідав російський директор кореспондентові. — А взагалі, тиждень перебування в Бірмінгамі — то було суцільне очікування автобусів, обіцяних відвідин цікавих заводів, обміну досвідом...»

Що зробиш: наївні вони там, в Росії, та ще й марнославні. Інша справа — наші. От, розповідали мені, керівник одного з заводів у невеличкому містечку Черкаської області їздив за якоюсь нагородою до Мексики: то він, розумна людина, заплатив (теж, звісно, не з власної кишені) не лише за дорогу, а й за проживання, харчування, за всі екскурсії — і не мав жодного клопоту. Ну, за відзнаку теж, звичайно, платив — безплатно її не видають, це ж не піонерський значок, а висока міжнародна нагорода, — але усе було цивілізовано. Гарно провів час, приїхав, «факела» (чи то «зірку» якусь) до сейфа поклав, заводчан повідомив, що на міжнародний ринок вже вийшли: добре, мовляв, працюємо. Приємно? Авжеж.

Але найприємніше для наших бізнесменів — це саме повідомлення про майбутнє нагородження. Така звістка для директора — мов «кіндер-сюрприз» для дитини. І невипадково: «армія незалежних експертів», яка визначає, кому високу нагороду давати, а кому ні, працює надзвичайно професіонально і, я б сказав, делікатно: з директором підприємства — майбутнього лауреата ніхто з експертів, як правило, не знайомиться, не просить розповісти про показники виробництва. І то правильно: навіщо людей від роботи відривати, вони саме в умовах кризи виживають. Але ще більше вражає, коли дізнаєшся, що в Україні немає навіть представництва жодного з засновників «Факела Бірмінгама»: як же ці невідомі експерти-ентузіасти тут працюють? Мабуть, їм нелегко.

От тільки прикро, що про американську нагороду «Факел Бірмінгама», «одну з найпрестижніших відзнак в галузі промисловості і виробництва», ніхто й нічого чомусь не знає в Посольстві США в Україні. На мій офіційний запит в комерційному відділі довго думали, а потім відповіли: даруйте, нічого про таку сказати не можемо. Мабуть, в посольстві не читають українську пресу, а то неодмінно знали б, яка ця нагорода почесна і відома в світі, особливо у їхніх Сполучених Штатах.

Втім, якщо не вдалося знайти хоча б якийсь взвод із «численної армії експертів» з присудження «Факелу Бірмінгама» в Україні, то, можливо, трохи більше знають про них в Мадриді, де ті нагороди видають. Я зателефонував раднику з економічних питань Посольства України в Іспанії Андрію Власову. Так, сказав він, є там «три фірми», які видають нагороди: той-таки «Факел Бірмінгама» і ще дві подібні, навіть дипломатів на вручення запрошують. « Чи не може так бути, що ті фірми клепають дешеві значки і, видаючи їх за «високі міжнародні відзнаки», просто здирають з наших підприємців гроші?» — запитав я пана Андрія. «Моя думка, і це я казав нашим підприємцям, — не треба ті нагороди переоцінювати, — дипломатично відповів український дипломат. — Нагородження такими відзнаками аж ніяк не означає міжнародного визнання. Я б назвав їх регіональними, місцевими. З іншого боку — треба ж українським підприємцям з чогось починати...» Андрій Власов, втім, сказав, що процедура добору кандидатів у лауреати відзнак йому невідома, і висловив сумнів, що в Україні можна знайти представництво котроїсь з фірм-нагороджувачів. А в Посольстві Іспанії в Україні відповіли, що наші бізнесмени приходять за візами самі, з готовими запрошеннями з Мадрида.

Шкода, звичайно, що люди, які роблять корисну справу, інколи занадто скромні і не люблять афішувати свою роботу. Тому що, здається, нюанси з присудженням нагород на кштталт «Факела Бірмінгама» були б дуже цікавими для громадськості. Можливо, бажає виступити з цього приводу хтось із керівників підприємств— володарів нагород — а лише останнім часом їх отримали чернігівський «Чексіл», Миколаївський суднобудівний завод? Втім, є ще альтернативна пропозиція: заснувати свою «високу міжнародну нагороду». Наприклад, для африканських племен — «За успішне виживання в умовах джунглів і тропічних злив». І видавати за вільно конвертовану валюту.

Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ.

На знімку: «Висока міжнародна» нагорода «Факел Бірмінгама».

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Хроніка. Факти. Події

● *Мадрид*

Від берега лівого до правого

Нарешті в Іспанії з'явився уряд. Два місяці знадобилося Хосе Аснару, лідеру правої Народної партії, котра перемогла на виборах Іспанську соціалістичну робітничу партію, щоб отримати вотум довіри від Конгресу депутатів. Увесь цей час пішов на пошук компромісу з націоналістичними партіями Каталонії та Країни Басків, без депутатської підтримки яких Народна партія не змогла б очолити країну.

● *Москва*

Не сподобалося...

Як «очевидний зразок небезпечної вузькості думки і дешевої політичної кон'юнктури деяких сил в Україні» розцінив офіційний представник МЗС РФ Григорій Карасін рішення влади Львова перейменувати вулиці, які називалися іменами російських поетів Олександра Пушкіна і Михайла Лермонтова. Рішенням Львівської міськради ці вулиці віднині матимуть імена відповідно керівника Української повстанської армії Тараса Чупринки і колишнього президента Республіки Ічкерія Джохара Дудаєва.

● *Мінськ*

Членів УНСО буде звільнено

Частина українських громадян, затриманих у Мінську 26 квітня під час демонстрації, що закінчилася сутичкою з міліцією, буде звільнена вже цього тижня. Про це повідомив радник посольства України в Білорусі Володимир Соловей. Десятьох затриманих учасників демонстрації з України — членів праворадикальної організації УНСО — засуджено на терміни адміністративного ув'язнення від 10 до 15 діб. За словами українського дипломата, діяльність посольства у цьому питанні спрямована на те, щоб, «по-перше, звільнити ув'язнених, а по-друге, звести до мінімуму можливі ускладнення на міждержавному рівні». У зв'язку з тим, що сталося, посол України в Мінську Володимир Желіба зустрівся з міністром закордонних справ Білорусі Володимиром Сеньком. «Білоруська сторона налаштована мудро, розуміючи, що за цими людьми не стоять державні структури, що це ініціатива політичної організації», — сказав дипломат.

● *Грозний*

Третій у Чечні — зайвий

Новий лідер чеченського опору Зелімхан Яндарбієв висловився категорично проти участі офіційних властей Чеченської Республіки у переговорному процесі як самостійної сторони. «У збройному конфлікті беруть участь не три, а дві сторони — російська і чеченська, які й мають врегулювати взаємовідносини», — заявив Зелімхан Яндарбієв.

● *Єреван*

Візит Селезньова

До Вірменії з офіційним візитом на запрошення керівництва вірменського парламенту прибула делегація Державної Думи Росії на чолі з її головою Геннадієм Селезньовим. Відразу після прибуття відбудуться зустрічі російських парламентаріїв у постійних комісіях, партійних фракціях і групах Національних Зборів Вірменії.

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» і зарубіжних інформагентств.

Алло, Тбілісі!..

Ще ворогують

ЯКА нині ситуація з розв'язанням абхазького конфлікту? Кореспондент «ГУ» запитав це у другого секретаря посольства України в Грузії Василя Мельника.

— Грузинські депутати під час спеціального засідання парламенту прийняли сенсаційне рішення: не продовжувати мандат російським миротворцям. Сторони не зійшлися щодо надання військовим поліцейських функцій: не погодилася Росія. Отже, за кілька місяців охоронці поїдуть.

Але саме врегулювання конфлікту посувається повільно. У Тбілісі й досі всі готелі зайняті біженцями. Кілька тижнів тому стався вибух у переповненому готелі «Абхазія». Нещодавно трагедію спричинив витік газу. Загинули дитина і бабуся. Проте біженці, котрі там мешкали, змушені були повернутися до напівзруйнованого обгорілого приміщення...

Нещодавно я побував у районі за 100 кілометрів від Сухумі. Там разом з абхазцями бідують багато українців, які колись створили «мандариновий рай». Крім «несезонних» нині цитрусових, вони можуть продавати чай і шукають покупців. Адже більше нічого не мають...

Про кого говорять

Тодор Живков — коментатор

ЛІДЕР колишньої комуністичної Болгарії Тодор Живков, ув'язнений у 1992-му на сім років, а нещодавно цілком виправданий Верховним судом країни, почав освоювати нову професію — політичного коментатора.

А коментує він ключові моменти історії партії і свою роль у тих чи інших подіях. «Проба пера» відбулася в передачі приватної телестудії «7 днів». Тодор Живков розповів про деякі раніше невідомі закулісні маневри, що передували знаменитому квітневому пленуму (1956) БКП, під час якого було засуджено «культ особи». З цього, практично, почалося сходження Живкова на політичний олімп. Цікаво, що історичну доповідь на той пленум, як з'ясувалося, він писав удвох з нині покійною дружиною Марою Малеєвою. Соратники ж допомогти побоялися...

Цикл коментарів, за повідомленням «7 днів», триватиме. Вигода обопільна: ексклюзивні розповіді про нещодавню історію країни, повідані з екрана її творцем, додадуть телеканалу глядачів, а Тодору Живкову — голосів виборців. Адже громадсько-політична організація «Родолюбіє» з центром у Бургасі вирішила висунути колишнього лідера кандидатом на пост майбутнього глави держави. Президентські вибори в Болгарії відбудуться до кінця нинішнього року.

ЗАКОН УКРАЇНИ

ПРО ЛІКАРСЬКІ ЗАСОБИ

Постанова Верховної Ради України

Про порядок введення в дію Закону України «Про лікарські засоби»

Верховна Рада України **постановляє:**

1. Ввести в дію Закон України «Про лікарські засоби» з дня його опублікування, крім частини другої статті 17, яка вводиться в дію з 1 січня 1998 року.

2. Встановити, що до приведення законодавства України у відповідність з Законом України «Про лікарські засоби» акти законодавства України застосовуються у частині, яка не суперечить цьому Закону.

3. Доручити Кабінету Міністрів України:

до 1 жовтня 1996 року підготувати і подати на розгляд Верховної Ради України пропозиції про приведення законодавчих актів України у відповідність з Законом України «Про лікарські засоби» та про встановлення відповідальності за порушення цього Закону;

до 2 серпня 1996 року прийняти нормативні акти щодо застосування Закону України «Про лікарські засоби», віднесені до компетенції Кабінету Міністрів України;

до 1 жовтня 1996 року привести рішення Уряду України у відповідність з цим Законом і забезпечити внесення відповідних змін до нормативних актів міністерств, відомств та інших центральних органів державної виконавчої влади України;

протягом місяця вирішити питання щодо підпорядкування Державній інспекції з контролю якості лікарських засобів контрольно-аналітичних лабораторій, що входять до складу обласних об'єднань «Фармація», та створених на їх базі державних підприємств із передачею їх основних фондів (приміщень, обладнання, апаратури тощо);

під час формування Державного бюджету України, починаючи з 1997 року, передбачати окремим рядком фінансування Державної інспекції з контролю якості лікарських засобів у складі Міністерства охорони здоров'я України.

Голова Верховної Ради України
О. МОРОЗ.

м.Київ,
4 квітня 1996 року.

Цей Закон регулює правовідносини, пов'язані із створенням, реєстрацією, виробництвом, контролем якості та реалізацією лікарських засобів, визначає права і обов'язки підприємств, установ, організацій та громадян, а також повноваження у цій сфері органів державної виконавчої влади і посадових осіб.

РОЗДІЛ І. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Законодавство про лікарські засоби

Законодавство про лікарські засоби складається з цього Закону та інших актів законодавства, прийнятих відповідно до нього.

Стаття 2. Визначення термінів

В законодавстві про лікарські засоби терміни вживаються у такому значенні:

лікарські засоби — речовини або їх суміші природного, синтетичного чи біотехнологічного походження, які застосовуються для запобігання вагітності, профілактики, діагностики та лікування захворювань людей або зміни стану і функцій організму.

До лікарських засобів належать: діючі речовини (субстанції); готові лікарські засоби (лікарські препарати, ліки, медикаменти); гомеопатичні засоби; засоби, які використовуються для виявлення збудників хвороб, а також боротьби із збудниками хвороб або паразитами; лікарські косметичні засоби та лікарські домішки до харчових продуктів;

готові лікарські засоби (лікарські препарати, ліки, медикаменти) — дозовані лікарські засоби у тому вигляді та стані, в якому їх застосовують;

діючі речовини (субстанції) — біологічно активні речовини, які можуть змінювати стан і функції організму або мають профілактичну, діагностичну чи лікувальну дію та використовуються для виробництва готових лікарських засобів;

допоміжні речовини — додаткові речовини, необхідні для виготовлення готових лікарських засобів;

наркотичні лікарські засоби — лікарські засоби, віднесені до наркотичних відповідно до законодавства;

отруйні лікарські засоби — лікарські засоби, віднесені до отруйних Міністерством охорони здоров'я України;

сильнодіючі лікарські засоби — лікарські засоби, віднесені до сильнодіючих Міністерством охорони здоров'я України;

радіоактивні лікарські засоби — лікарські засоби, які застосовуються в медичній практиці завдяки їх властивості до іонізуючого випромінювання;

Державний реєстр лікарських засобів України — нормативний документ, який містить відомості про лікарські засоби, дозволені для виробництва і застосування в медичній практиці;

фармакопейна стаття — нормативно-технічний документ, який встановлює вимоги до лікарського засобу, його упаковки, умов і терміну зберігання та методів контролю якості лікарського засобу;

технологічний регламент виготовлення лікарського засобу (далі — технологічний регламент) — нормативний документ, в якому визначено технологічні методи, технічні засоби, норми та нормативи виготовлення лікарського засобу;

Державна Фармакопея України — правовий акт, який містить загальні вимоги до лікарських засобів, фармакопейні статті, а також методики контролю якості лікарських засобів;

якість лікарського засобу — сукупність властивостей, які надають лікарському засобу здатність задовольняти споживачів відповідно до свого призначення і відповідають вимогам, встановленим законодавством;

термін придатності лікарських засобів — час, протягом якого лікарський засіб не втрачає своєї якості за умови зберігання відповідно до вимог нормативно-технічної документації.

Зміст інших термінів визначається законодавством та спеціальними словниками термінів Всесвітньої організації охорони здоров'я.

Стаття 3. Державна політика у сфері створення, виробництва, контролю якості та реалізації лікарських засобів

Державна політика у сфері створення, виробництва, контролю якості та реалізації лікарських засобів спрямовується на підтримку наукових досліджень, створення та впровадження нових технологій, а також розвиток виробництва високоефективних та безпечних лікарських засобів, забезпечення потреб населення ліками належної якості та в необхідному асортименті шляхом здійснення відповідних загальнодержавних програм, пріоритетного фінансування, надання пільгових кредитів, встановлення податкових пільг тощо.

З метою реалізації права громадян України на охорону здоров'я держава забезпечує доступність найнеобхідніших лікарських засобів, захист громадян у разі заподіяння шкоди їх здоров'ю внаслідок застосування лікарських засобів за медичним призначенням, а також встановлює пільги і гарантії окремим групам населення та категоріям громадян щодо забезпечення їх лікарськими засобами у разі захворювання.

Стаття 4. Державне управління у сфері створення, виробництва, контролю якості та реалізації лікарських засобів

Верховна Рада України визначає державну політику і здійснює законодавче регулювання відносин у сфері створення, виробництва, контролю якості та реалізації лікарських засобів.

Кабінет Міністрів України через систему органів державної виконавчої влади проводить в життя державну політику у сфері створення, виробництва, контролю якості та реалізації лікарських засобів, організує розробку та здійснення відповідних загальнодержавних та інших програм у межах своїх повноважень, забезпечує контроль за виконанням законодавства про лікарські засоби.

Управління у сфері створення, виробництва, контролю якості, реалізації лікарських засобів в межах своєї компетенції здійснюють Міністерство охорони здоров'я України, Державний комітет України з медичної та мікробіологічної промисловості та спеціально уповноважені ними державні органи.

РОЗДІЛ II. СТВОРЕННЯ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ

Стаття 5. Суб'єкти створення лікарських засобів

Лікарські засоби можуть створюватись підприємствами, установами, організаціями та громадянами.

Автором (співавтором) лікарського засобу є фізична особа (особи), творчою працею якої (яких) створено лікарський засіб. Вона (вони) має право на винагороду за використання створеного нею лікарського засобу. Винагорода може здійснюватись у будь-якій формі, що не заборонена законодавством.

Автор (співавтори) може подати заявку до Державного комітету України з питань інтелектуальної власності на одержання патенту на лікарський засіб. Підставою для видачі патенту є позитивний висновок Міністерства охорони здоров'я України або уповноваженого ним на здійснення державної реєстрації лікарських засобів органу щодо його патентоспроможності.

Майнові і немайнові права, пов'язані із створенням та виробництвом лікарського засобу, регулюються відповідно до законодавства.

Стаття 6. Доклінічне вивчення лікарських засобів

Доклінічне вивчення лікарських засобів передбачає хімічні, фізичні, біологічні, мікробіологічні, фармакологічні, токсикологічні та інші наукові дослідження з метою вивчення їх специфічної активності та безпечності.

Порядок проведення доклінічного вивчення лікарських засобів, вимоги до умов проведення окремих досліджень, а також порядок проведення експертиз матеріалів доклінічного вивчення лікарських засобів встановлюються Міністерством охорони здоров'я України з урахуванням норм, що застосовуються у міжнародній практиці.

Стаття 7. Клінічні випробування лікарських засобів

Клінічні випробування лікарських засобів проводяться з метою встановлення або підтвердження ефективності та нешкідливості лікарського засобу. Вони можуть проводитись у спеціалізованих лікувально-профілактичних закладах, які визначаються Міністерством охорони здоров'я України або уповноваженим ним органом.

Для проведення клінічних випробувань лікарських засобів підприємства, установи, організації або громадяни подають відповідну заяву до Міністерства охорони здоров'я України або уповноваженого ним органу.

До заяви додаються матеріали, які містять загальну інформацію про лікарський засіб, результати його доклінічного вивчення, зразки лікарського засобу та проект програми клінічних досліджень.

Рішення про клінічні випробування лікарського засобу приймається за наявності:

позитивних висновків експертизи матеріалів доклінічного вивчення щодо ефективності лікарського засобу та його безпечності;

переконливих даних про те, що ризик побічної дії лікарського засобу буде значно нижчим за очікуваний позитивний ефект.

Порядок проведення експертизи матеріалів клінічних випробувань встановлюється Міністерством охорони здоров'я України або уповноваженим ним органом.

Замовник клінічних випробувань має право одержувати інформацію про хід проведення клінічних випробувань лікарського засобу, знайомитись з результатами клінічної експертизи, порушувати клопотання про заміну спеціалізованого лікувально-профілактичного закладу, де проводяться клінічні випробування.

Клінічні випробування лікарських засобів проводяться після обов'язкової оцінки етичних та морально-правових аспектів програми клінічних випробувань комісіями з питань етики, які утворюються і діють при лікувально-профілактичних закладах, де проводяться клінічні випробування. Положення про комісії з питань етики затверджується Міністерством охорони здоров'я України або уповноваженим ним органом.

Рішення про затвердження програми клінічних випробувань та їх проведення приймається Міністерством охорони здоров'я України або уповноваженим ним органом.

Клінічні випробування лікарських засобів вітчизняного чи іноземного виробництва проводяться за повною чи скороченою програмою з урахуванням норм, що застосовуються у міжнародній практиці. В окремих випадках за рішенням Міністерства охорони здоров'я України або уповноваженого ним органу клінічні випробування можуть не проводитись.

Стаття 8. Захист прав пацієнта (добровольця)

Клінічні випробування лікарських засобів проводяться за наявності письмової згоди пацієнта (добровольця) на участь у проведенні клінічних випробувань або письмової згоди його законного представника на проведення клінічних випробувань за участю неповнолітнього чи недієздатного пацієнта.

Пацієнт (доброволець) або його законний представник повинен отримати інформацію щодо суті та можливих наслідків випробувань, властивостей лікарського засобу, його очікуваної ефективності, ступеня ризику.

Замовник клінічних випробувань лікарського засобу зобов'язаний перед початком клінічних випробувань укласти договір про страхування життя та здоров'я пацієнта (добровольця) в порядку, передбаченому законодавством.

Керівник клінічних випробувань зобов'язаний зупинити клінічні випробування чи окремі його етапи у разі виникнення загрози здоров'ю або життю пацієнта (добровольця) у зв'язку з їх проведенням, а також за бажанням пацієнта (добровольця) або його законного представника.

Міністерство охорони здоров'я України або уповноважений ним орган приймає рішення про припинення клінічних випробувань лікарського засобу чи окремих його етапів у разі виникнення загрози здоров'ю або життю пацієнта (добровольця) у зв'язку з їх проведенням, а також у разі відсутності чи недостатньої ефективності його дії, порушення етичних норм.

Стаття 9. Державна реєстрація лікарських засобів

Лікарські засоби допускаються до застосування в Україні після їх державної реєстрації, крім випадків, передбачених цим Законом.

Державна реєстрація лікарських засобів проводиться на підставі заяви, поданої до Міністерства охорони здоров'я України або уповноваженого ним органу.

У заяві про державну реєстрацію лікарського засобу зазначаються: назва та адреса виробника; назва лікарського засобу і його торговельна назва; назва діючої речовини (латинською мовою); синоніми; форма випуску; повний склад лікарського засобу; показання та протипоказання; дозування; умови відпуску; способи застосування; термін та умови зберігання; інформація про упаковку; дані щодо реєстрації лікарського засобу в інших країнах.

До заяви додаються: матеріали доклінічного вивчення, клінічного випробування та їх експертиз; фармакопейна стаття або матеріали щодо методів контролю якості лікарського засобу, проект технологічного регламенту або відомості про технологію виробництва; зразки лікарського засобу; його упаковка; документ, що підтверджує сплату реєстраційного збору.

За результатами розгляду зазначених матеріалів Міністерство охорони здоров'я України або уповноважений ним орган в місячний термін приймає рішення про реєстрацію або відмову в реєстрації лікарського засобу.

Рішенням про державну реєстрацію затверджується фармакопейна стаття або методи контролю якості лікарського засобу, здійснюється погодження технологічного регламенту або технології виробництва, а також лікарському засобу присвоюється реєстраційний номер, який вноситься до Державного реєстру лікарських засобів України.

У Державному реєстрі лікарських засобів України зазначаються: торговельна назва лікарського засобу; виробник; міжнародна непатентована назва; синоніми; хімічна назва чи склад; фармакологічна дія; фармакотерапевтична група; показання; протипоказання; запобіжні заходи; взаємодія з іншими лікарськими засобами; способи застосування та дози; побічна дія; форми випуску; умови та терміни зберігання; умови відпуску.

На зареєстрований лікарський засіб заявнику видається посвідчення, в якому зазначається строк дії, протягом якого лікарський засіб дозволяється до застосування в Україні.

Лікарський засіб може застосовуватись в Україні протягом п'яти років з дня його державної реєстрації. За бажанням особи, яка подала заяву про державну реєстрацію лікарського засобу, термін, протягом якого він дозволяється до застосу-

вання на території України, за рішенням реєструючого органу може бути скорочено.

У разі виявлення невідомих раніше небезпечних властивостей лікарського засобу Міністерство охорони здоров'я України або уповноважений ним орган може прийняти рішення про повну або тимчасову заборону на його застосування.

Після закінчення терміну, протягом якого зареєстрований лікарський засіб було дозволено до застосування в Україні, лікарський засіб може застосовуватись за умови його перереєстрації.

Рішення про відмову у державній реєстрації лікарського засобу приймається, якщо не підтверджуються висновки щодо його ефективності та безпечності.

Про відмову в реєстрації лікарського засобу Міністерство охорони здоров'я України або уповноважений ним орган в десятиденний строк надсилає заявнику письмово вмотивовану відповідь. Рішення про відмову може бути оскаржено у встановленому законом порядку.

Порядок державної реєстрації (перереєстрації) лікарського засобу та розміри збору за державну реєстрацію (перереєстрацію) лікарського засобу визначаються Кабінетом Міністрів України.

Не підлягають державній реєстрації лікарські засоби, які виготовляються в аптеках за рецептами лікарів та за замовленням лікувально-профілактичних закладів із дозволених до застосування діючих та допоміжних речовин.

РОЗДІЛ III. ВИРОБНИЦТВО ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ

Стаття 10. Умови виробництва лікарських засобів

Виробництво лікарських засобів здійснюється фізичними або юридичними особами на підставі спеціального дозволу (ліцензії), що видається в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України або уповноваженим ним органом.

Підставою для видачі спеціального дозволу (ліцензії) на виробництво лікарських засобів є наявність відповідної матеріально-технічної бази, кваліфікованого персоналу (кваліфікації у окремого громадянина в разі індивідуального виробництва), а також умов щодо контролю за якістю лікарських засобів, що вироблятимуться.

Загальні вимоги до матеріально-технічної бази для виробництва лікарських засобів, для проведення виробничого контролю їх якості, а також технологічних регламентів встановлюються Державним комітетом України з медичної та мікробіологічної промисловості.

Стаття 11. Загальні вимоги до виробництва лікарських засобів

Для виробництва лікарських засобів можуть використовуватись діючі, допоміжні речовини і пакувальні матеріали, дозволені до застосування Міністерством охорони здоров'я України або уповноваженим ним органом.

Виробництво лікарських засобів здійснюється за технологічним регламентом з додержанням вимог фармакопейних статей та інших державних стандартів, технічних умов з урахуванням міжнародних норм щодо виробництва лікарських засобів.

У разі зміни діючої, допоміжної речовини виробник лікарського засобу зобов'язаний здійснити реєстрацію лікарського засобу.

Стаття 12. Маркування лікарських засобів

Маркування, що наноситься на етикетку, зовнішню та внутрішню упаковку лікарського засобу, повинно містити такі відомості: назву лікарського засобу; назву та адресу його виробника; реєстраційний номер; номер серії; способи застосування; дозу діючої речовини в кожній одиниці та їх кількість в упаковці; термін придатності; умови зберігання; запобіжні заходи.

Під час державної реєстрації (перереєстрації) можуть затверджуватись додаткові вимоги до маркування та упаковки у зв'язку з особливостями застосування лікарського засобу.

Лікарські засоби, призначені для клінічних досліджень, повинні мати позначення «Для клінічних досліджень».

До кожного лікарського засобу, що реалізується, додається інструкція про застосування лікарського засобу, яка повинна містити: назву лікарського засобу; загальну характеристику (хімічну назву, основні фізико-хімічні властивості, склад); відомості про фармакологічні властивості; показання для застосування; протипоказання; взаємодію з іншими лікарськими засобами; способи застосування та дози; побічну дію; запобіжні заходи; форми випуску; умови та строки зберігання; умови відпуску.

РОЗДІЛ IV. ДЕРЖАВНИЙ КОНТРОЛЬ ЯКОСТІ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ

Стаття 13. Поняття та завдання державного контролю якості лікарських засобів

Державний контроль якості лікарських засобів — це сукупність організаційних та правових заходів, спрямованих на додержання суб'єктами господарської діяльності незалежно від форм власності і підпорядкування вимог законодавства щодо забезпечення якості лікарських засобів.

Державний контроль якості лікарських засобів здійснюється органами державної виконавчої влади в межах повноважень, визначених законодавством України.

Стаття 14. Органи державного контролю

Спеціальним органом державного контролю якості лікарських засобів є Державна інспекція з контролю якості лікарських засобів Міністерства охорони здоров'я України з безпосередньо підпорядкованими їй державними інспекціями з контролю якості лікарських засобів в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі.

Державну інспекцію з контролю якості лікарських засобів очолює Головний державний інспектор України — заступник міністра охорони здоров'я України, який призначається на посаду і звільняється з неї Президентом України. Його заступники є заступниками Головного державного інспектора України з контролю якості лікарських засобів.

Начальники державних інспекцій з контролю якості лікарських засобів в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі є одночасно головними державними інспекторами, а їх заступники — відповідно заступниками головних державних інспекторів з контролю якості лікарських засобів.

Інші спеціалісти державних інспекцій, на яких покладено здійснення державного контролю за якістю лікарських засобів, одночасно є державними інспекторами з контролю якості лікарських засобів.

Положення про Державну інспекцію з контролю якості лікарських засобів затверджується Кабінетом Міністрів України.

Державний контроль за додержанням умов виробництва лікарських засобів здійснюють Державний комітет України з медичної та мікробіологічної промисловості та уповноважені ним державні органи.

Стаття 15. Повноваження посадових осіб органів державного контролю

Посадові особи органів державного контролю в межах компетенції, визначеної законодавством, мають право:

перевіряти додержання вимог законодавства щодо якості лікарських засобів під час їх виробництва, зберігання, транспортування та реалізації суб'єктами господарської діяльності;

безперешкодно проводити огляд будь-яких виробничих, складських, торговельних приміщень суб'єктів господарської діяльності (з урахуванням встановленого режиму роботи) за наявності рішення про перевірку;

одержувати від суб'єктів господарської діяльності необхідні відомості про додержання вимог стандартів, технічних умов, фармакопейних статей і технологічних регламентів, а також про забезпечення якості лікарського засобу під час виробництва, транспортування, зберігання та реалізації;

відбирати зразки лікарських засобів для лабораторної перевірки їх якості. Вартість відібраних зразків та проведення контролю їх якості включається до виробничих витрат суб'єктів, у яких ці зразки відібрано. Порядок відбору зразків лікарських засобів визначається Кабінетом Міністрів України;

давати обов'язкові для виконання приписи про усунення порушень стандартів і технічних умов, фармакопейних статей і технологічних регламентів, а також про усунення порушень під час виробництва, зберігання, транспортування та реалізації лікарських засобів;

передавати матеріали перевірок, що містять ознаки злочину, органам дізнання чи попереднього слідства;

накладати штрафи на суб'єктів господарської діяльності незалежно від форм власності у разі порушення ними стандартів і технічних умов, фармакопейних статей і технологічних регламентів під час виробництва, зберігання, транспортування та реалізації лікарських засобів;

складати протоколи про адміністративні правопорушення та накладати адміністративні штрафи;

звертатися до органів, уповноважених видавати спеціальний дозвіл (ліцензію) на здійснення виробництво, оптову закупівлю, оптову та роздрібну реалізацію лікарських засобів, з пропозицією про скасування виданих ліцензій у разі порушення суб'єктами господарської діяльності умов, за яких видано ліцензії, а також стандартів і технічних умов, фармакопейних статей і технологічних регламентів;

зупиняти або забороняти виробництво лікарських засобів в разі систематичного чи грубого порушення вимог стандартів та технічних умов, фармакопейних статей і технологічних регламентів;

забороняти зберігання, реалізацію та використання лікарських засобів, якість яких не відповідає встановленим вимогам.

Законні вимоги посадових осіб, які здійснюють державний контроль якості лікарських засобів, є обов'язковими для виконання. Посадові особи органів державного контролю несуть відповідальність за розголошення інформації, яка стала їм відома внаслідок виконання службових обов'язків і яка охороняється відповідно до законодавства.

Стаття 16. Правовий захист посадових осіб органів державного контролю

Посадові особи органів державного контролю перебувають під захистом закону.

Втручання в дії посадових осіб органів державного контролю, що перешкоджає виконанню їх службових обов'язків, тягне за собою відповідальність згідно з законодавством України.

Життя та здоров'я посадових осіб органів державного контролю підлягають обов'язковому державному страхуванню на випадок каліцтва або захворювання, одержаного під час виконання ними службових обов'язків. Порядок та умови страхування встановлюються Кабінетом Міністрів України.

РОЗДІЛ V. ВВЕЗЕННЯ В УКРАЇНУ ТА ВИВЕЗЕННЯ З УКРАЇНИ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ

Стаття 17. Порядок ввезення в Україну лікарських засобів

На територію України можуть ввозитись лікарські засоби, зареєстровані в Україні, за наявності сертифіката якості, що видається виробником.

Контроль за ввезенням на митну територію України лікарських засобів здійснюється Державною інспекцією з контролю якості лікарських засобів.

Незареєстровані лікарські засоби можуть ввозитись на митну територію України для:

проведення доклінічних досліджень і клінічних випробувань;

реєстрації лікарських засобів в Україні (зразки препаратів у лікарських формах);

експонування на виставках, ярмарках, конференціях тощо без права реалізації;

індивідуального використання громадянами.

Порядок ввезення лікарських засобів у зазначених випадках визначається Міністерством охорони здоров'я України.

У випадках стихійного лиха, катастроф, епідемічного захворювання тощо за окремим рішенням Міністерства охорони здоров'я України дозволяється ввезення незареєстрованих в Україні лікарських засобів зарубіжних країн за наявності документів, що підтверджують їх реєстрацію і використання в цих країнах.

Стаття 18. Вивезення лікарських засобів з України

Вивезення лікарських засобів з України здійснюється в порядку, передбаченому законодавчими актами України.

РОЗДІЛ VI. РЕАЛІЗАЦІЯ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ

Стаття 19. Порядок реалізації лікарських засобів

Оптова закупівля, оптова і роздрібна реалізація лікарських засобів на території України здійснюється підприємствами, установами, організаціями та громадянами на підставі спеціального дозволу (ліцензії), який видається в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

В ліцензії на оптову закупівлю, оптову та роздрібну реалізацію лікарських засобів зазначаються групи лікарських засобів, закупівлю та реалізацію яких може здійснювати суб'єкт господарської діяльності залежно від наявних у нього умов щодо забезпечення їх зберігання та якості.

Вимоги частини першої цієї статті не поширюються на діяльність, пов'язану з оптовою закупівлею, оптовою і роздрібною реалізацією лікарських засобів, які можуть відпускатися населенню без рецепта лікаря. Реалізація зазначених лікарських засобів здійснюється відповідно до правил торгівлі, що затверджуються Кабінетом Міністрів України.

Стаття 20. Загальні вимоги до реалізації лікарських засобів

На території України можуть реалізовуватись лише зареєстровані лікарські засоби, крім випадків, передбачених цим Законом.

Реалізація лікарських засобів здійснюється лише за наявності сертифіката якості, що видається виробником.

Стаття 21. Реалізація (відпуск) лікарських засобів громадянам

Реалізація (відпуск) лікарських засобів громадянам здійснюється за рецептами та без рецептів лікарів.

Забороняється реалізація (відпуск) громадянам неякісних лікарських засобів або таких, термін придатності яких минув або на які відсутній сертифікат якості, що видається виробником.

Правила приписування лікарських засобів, а також перелік лікарських засобів, які можуть реалізовуватись без рецептів лікарів, затверджуються Міністерством охорони здоров'я України.

Стаття 22. Забезпечення населення лікарськими засобами на випадок стихійного лиха, катастроф, епідемічних захворювань

Для утворення і збереження загальнодержавних запасів лікарських засобів на випадок стихійного лиха, катастроф, епідемічних захворювань Кабінет Міністрів України або уповноважений ним орган утворює та визначає спеціалізовані державні установи та організації. З цією метою він може також укладати відповідні договори з суб'єктами підприємницької діяльності будь-яких форм власності.

Порядок утворення та використання загальнодержавних запасів лікарських засобів, їх обсяги визначаються Кабінетом Міністрів України.

Уряд Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські державні адміністрації утворюють власні запаси лікарських засобів на випадок стихійного лиха, катастроф, епідемічних захворювань.

Стаття 23. Утилізація та знищення лікарських засобів

Неякісні лікарські засоби, включаючи ті, термін придатності яких закінчився, підлягають утилізації та знищенню.

Утилізація та знищення лікарських засобів проводяться відповідно до правил, що затверджуються Міністерством охорони здоров'я України, та інших вимог законодавства.

РОЗДІЛ VII. ЗАКЛЮЧНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 24. Фінансове забезпечення

Фінансування створення, доклінічного вивчення, клінічного випробування, виробництва, контролю якості лікарських засобів здійснюється за рахунок Державного бюджету України, бюджету Автономної Республіки Крим і місцевих бюджетів, позабюджетних фондів, коштів підприємств, установ, організацій та громадян, а також будь-яких інших джерел, не заборонених законодавством.

Витрати на фінансування наукових робіт по створенню нових лікарських засобів відносяться на рахунок собівартості продукції в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

З коштів, одержаних від сплати збору за державну реєстрацію лікарського засобу, 60 відсотків спрямовується на розвиток державної системи реєстації лікарських засобів і 30 відсотків — на розвиток системи державної інспекції з контролю якості лікарських засобів. На розвиток системи державної інспекції з контролю якості лікарських засобів спрямовується також 10 відсотків від сум штрафів, стягнутих з суб'єктів господарської діяльності за порушення ними вимог законодавства щодо забезпечення якості лікарських засобів.

Стаття 25. Матеріально-технічне забезпечення

Держава організує матеріально-технічне забезпечення створення виробництва, контролю якості та реалізації лікарських засобів в обсязі, необхідному для надання населенню гарантованого рівня медико-санітарної допомоги.

Нормативи мінімального забезпечення населення державними закладами охорони здоров'я, що здійснюють реалізацію лікарських засобів, визначаються Кабінетом Міністрів України.

Стаття 26. Інформаційне забезпечення

Держава створює умови для інформаційного забезпечення у сфері створення, виробництва, контролю якості та реалізації лікарських засобів в Україні.

Міністерство охорони здоров'я України забезпечує інформування про зареєстровані та про виключені з Державного реєстру лікарських засобів України лікарські засоби.

Забороняється будь-яка реклама лікарських засобів, не зареєстрованих в Україні, а також засобів, що є наркотичними, психотропними, отруйними або радіоактивними.

Інформація, яка може міститись в рекламі лікарських засобів, що реалізуються громадянам за рецептами лікарів, повинна бути погоджена з Міністерством охорони здоров'я України або з уповноваженим ним органом.

Прибуток, отриманий від реклами лікарських засобів на порушення вимог цієї статті, стягується до Державного бюджету України в безспірному порядку.

Не допускається обмеження інформації щодо лікарських засобів для медичних та фармацевтичних працівників, крім випадків, передбачених законодавством.

Стаття 27. Відповідальність за порушення законодавства про лікарські засоби

Особи, винні у порушенні законодавства про лікарські засоби, несуть дисциплінарну, адміністративну, цивільно-правову або кримінальну відповідальність згідно з законодавством.

Стаття 28. Міжнародне співробітництво

Україна бере участь у міжнародному співробітництві у сфері створення, виробництва, контролю якості та реалізації лікарських засобів. З цією метою розробляються і виконуються міжнародні наукові програми, здійснюється обмін інформацією, прогресивними методами та технологіями створення і виробництва лікарських засобів, їх експорт та імпорт, професійний і науковий контакт працівників охорони здоров'я тощо.

Держава розвиває і підтримує всі форми міжнародного співробітництва у сфері створення, виробництва, контролю якості та реалізації лікарських засобів, що не суперечать законодавству України.

Президент України Л. КУЧМА.

м.Київ,
4 квітня 1996 року.

Володимир ЄМЕЛЬЯНОВ: «Економіка все одно вища за політику, навіть під гнітом політиків»

ЗАСТУПНИКА голови постійної Комісії Верховної Ради з питань базових галузей і соціально-економічного розвитку регіонів Володимира Ємельянова «видзвонити» важко. Обізнані люди називають кабінет на Садовій, 3, який він ділить з колегою-парламентарієм, «міні-Кабміном». Сюди прямують «ходоки» звідусіль, де ще не стихнув пульс промислового життя, де сподіваються на краще. Ємельянов зі своїми однодумцями з депутатської групи «Реформи» жодною мірою не перехоплює ініціативу «згори», не привласнює чужі повноваження. Робить, що вміє, що велить розум і сумління, що дозволяє посада і знання. Він — кандидат технічних наук, лауреат премії НАН України, премії Ради Міністрів СРСР, член-кореспондент АН технологічної кібернетики. От уже зо два десятки років безпосередньо займається виробничими проблемами.

— Володимире Михайловичу, не як оглядач відділу економіки, а як читач хочу запитати: чи можна всерйоз покладатися на оприлюднювані в пресі щомісячні офіційні звіти «Економіка України»? Наскільки реальні там цифри спаду вітчизняного виробництва, адже, судячи з усього, падати далі вже нема куди?

— Наша статистика, як і раніше, ні про що не говорить, дає змогу хіба що здогадуватися. Якщо це підприємства ВПК, то процес спаду обсягів виробництва об'єктивно свідчить на користь необхідності структурної перебудови. Якщо це підприємства, котрі випускають товари народного споживання (харчова, легка промисловість), слід серйозно думати про причини і піклуватися як про захист внутрішнього товаровиробника, так і про купівельну спроможність населення. Нині лише 3—4% населення можуть собі дозволити купівлю валютних товарів. А більшості і вітчизняні не по кишені, оскільки за затратами на виготовлення наші товари перевершили імпортні.

Та існує один цікавий нюанс, який «неозброєним оком» навряд чи побачиш. Тому приверну читацьку увагу до таких цифр. Споживання енергоресурсів порівняно з 1990 роком зменшилось на 10 %. А виробництво впало на 90 %. Про що це свідчить? Про те, що частину продукції чи то приховують, чи то реалізують за готівку, обминаючи банки і статистику. Працівникам просто дають можливість використовувати обладнання, щось виготовляти і заповнювати наші ринки.

Хоч як ми ремствуємо, та за великим рахунком від голоду не помираємо, чи не так? Це при тому, що сільські трудівники зарплату взагалі не одержують, а середнє споживання становить порядку 8—10 млн. крб. на кожного мешканця села. Товар, що його вони одержують по бартеру, за готівку, не оподатковується.

До бюджету від сільськогосподарських регіонів майже нічого не надходить. 40 % валового виробництва у нас перебуває у тіньовому обороті. Яким чином? Зрозуміло, що не від крамарів-торбешників. «Нормальною» тіньовою економікою займаються з огляду на обставини державні підприємства.

Статистика про це «мовчить», але таким є реальний стан економіки. Реальні доходи такі, що голих, босих і голодних громадян не побачиш. Дуже важко пенсіонерам, надто – самотнім. Це серйозна проблема. А працездатна частина населення знаходить шляхи, як зводити кінці з кінцями. Неофіційно.

— Але ж це ненормально. Про яку стабільність може бути мова, про яке промислове піднесення?

— Через нерозуміння процесів, які відбуваються на кожному конкретному підприємстві, через перекоси з зарплатою, прорахунки в соціальному захисті, оподаткуванні ми ніколи не піднімемо промисловість із колін. **Так, податкові закони і взагалі всі закони повинні бути стабільні. Але на цвинтарі також усе стабільно. Якщо за даної системи оподаткування не працює економіка, то систему цю треба терміново змінювати, хоч би якою усталеною вона здавалася.** Якщо зарплата не дає змоги підняти внутрішній ринок, значить, її слід реформувати. Якщо незалежно від внеску люди одержують однакову пенсію, про який соціальний захист говоримо? Такі похибки лише посилюють невдоволення в суспільстві, грають на руку противникам реформ.

— Пропонуєте щось конкретне?

— Звичайно. Як депутат на прикладі підприємств харчової промисловості свого округу довів, що за чинної системи оподаткування частка прибутку чи виручки, що залишаються у підприємства, — то ніщо у порівнянні з потребою відтворення. У країні, де немає надвиробництва, різко падають обсяги вироблення продукції, податок на добавлену вартість згубний.

У нас цілком помилково вважають, що джерело інфляції – зарплата. Та через низьку купівельну спроможність населення багато які підприємства працюють на склад. Виходить зачароване коло.

Ніде у світі податкові надходження з підприємств не є джерелом формування бюджету. Основним постачальником коштів завжди був платоспроможний громадянин, оскільки у собівартості продукції його зарплата становить 50 відсотків. 30 відсотків забирають комунальні послуги. І чим більше людина заробляє, витрачає, тим більше грошей надходить до державної скарбниці.

А в нас усе навпаки. Люди місяцями не одержують платню, десь «добувають» собі кошти на прожиття, звичайно ж, приховуючи їх, а отже і податки. А весь податковий тягар покладено на підприємства. Яка економіка таке витримає?

Інфляційні процеси можна придушити. Але ми цього досягаємо ціною «життя» підприємств. Радості від такої перемоги мало. Тому слід серйозно переглядати і структуру виробництва, і оподаткування, і систему нарахування зарплат — усе, що гальмує процес розвитку.

— Ви далеко не перший, хто це каже. Чому ж немає дій?

— Либонь, тому, що така ситуація комусь вигідна. На руїнах нашої економікиділки заробляють гроші. І буквально на смерть стоять і сторожі безладу, який називають порядком. А який це порядок, коли ніхто навіть зі службового обов'язку не звик робити комплексний аналіз і не утруднює себе підрахунками? Все наше податкове законодавство «побудоване» без урахування наслідків.

Виявили дірку в бюджеті. Чим її латати? Починають прикидати: 5 % — зняти з продажу металу, 15 % — з продажу палива... І т. д. І ніхто не думає про виживання конкретного підприємства. Та при цьому бадьоро просторікують про економічну інтеграцію з сусідніми країнами, про структурну перебудову, пріоритети у виробництві.

Структурна перебудова має бути визначена державною політикою і підкріплена грішми, пріоритет того чи іншого виробництва позначений бюджетним рядком. А в основі всього — економічна доцільність, вигода виробництва товару, потрібного і на внутрішньому, і на зовнішньому ринках. Тоді не потрібна буде ані боротьба, ані політичний тиск.

Розмовляла Людмила МЕНЖУЛІНА.

ПЕКТИНИ ПОТРІБНІ ВСІМ ЛЮДЯМ

Створення унікального у фармацевтичній промисловості України виробництва розпочали на Уманському вітамінному заводі

Монтаж трьох великих ліній по виробництву лікарських препаратів розпочато на вітамінному заводі в Умані Черкаської області. Тут буде освоєно виробництво супозиторіїв, мазей, настоянок, екстрактів. На думку фахівців, готові фармацевтичні форми за якістю нічим не поступатимуться препаратам провідних світових фірм, в той час як вартість їх буде нижча на 15—20 відсотків.

— Нове виробництво не має аналогів у фармацевтичній промисловості України, — сказав голова правління Уманського акціонерного товариства «Вітаміни» Леонід Лопушенко. — Реалізацію проекту здійснюють при сприянні німецької фірми «Лінда» (Дрезден). Його вартість становитиме 27 мільйонів німецьких марок. Уже у першій половині наступного року розпочнеться випуск лікарських препаратів, у тому числі з вітамінними добавками.

— Але препарати, про які ви говорите, випускали в Україні і раніше...

— Справді, невеличкі партії такої продукції в Україні виробляють, але нерідко майже напівкустарним способом. Створювані три нові лінії — по суті, три нові заводи. Причому, в основі технології, яку тут застосовуватимуть, закладено відому систему «ДжіПіЕй», що забезпечить нашій продукції доступ на ринки Західної Європи і Америки.

— Оглядаючи виставки «Чорнобиль. Охорона здоров'я-96» і «Фармакологія в Україні», які експоновано у київському Палаці спорту, віце-прем'єр-міністр України Роман Шпек також зазначив, зокрема, що продукція, яку сьогодні випускає Уманський завод, має всі шанси пробити дорогу на західні ринки, зокрема на французький.

— Сьогодні наш завод має два основні напрями: лікарські препарати і пектини. Освоєно також випуск вітамінної продукції для тваринництва. До речі, пектиновмісні препарати мають дуже великий попит не тільки в Україні, а й в Росії, Білорусі. Це й зрозуміло: вони сприяють виведенню з організму радіонуклідів. Тому біля стенда нашого заводу на виставці було завжди багатолюдно.

— Чим приваблює ця продукція зарубіжних споживачів, яких не торкнуло чорнобильське лихо?

— Наші пектинові препарати, створені за участю ряду науково-дослідних і академічних інститутів України, отримали визнання в усьому світі. Як вважають вчені, пектини потрібні всім людям. Причому мова в цьому випадку йде не тільки про наслідки чорнобильської трагедії, а й техногенні забруднення. Тому наша продукція має попит у Казахстані, Узбекистані, Таджикистані; в державах Закавказзя. Зацікавила вона Великобританію, Канаду, інші країни. У пектину велике майбутнє.

— Гріх нам не впроваджувати у виробництво цієї важливої для людей продукції, — вважає голова Державного комітету з медичної та мікробіологічної промисловості Юрій Спіженко. — Сировини для його виробництва – буряків, яблук в Україні вистачає. У цілому пектиновий напрям — дуже перспективний. Завод подолав величезні труднощі, адже на створення нової таблетки йдуть роки. В Умані зуміли налагодити випуск і досить успішно працюють над розширенням ринку збуту. А це значить, що Україна матиме додаткове джерело надходження валюти. До речі, наша галузь у першому кварталі нинішнього року експортувала продукції на 33 мільйони доларів. Для порівняння: за весь 1994 рік — лише на 24 мільйони.

Валентин ВЕРНОДУБЕНКО.
Київ.

На знімку: голова правління уманського акціонерного товариства «Вітаміни» Леонід Лопушенко біля стенда готової продукції свого підприємства на виставці у Палаці спорту в Києві.

Фото Володимира РЕПІКА.

Не колишні проблеми, а рана, що болить...

Постійна делегація Верховної Ради України у Парламентській Асамблеї Ради Європи (ПАРЄ), до складу якої входять Борис Олійник (голова), Євген Мармазов, Сергій Головатий, Сергій Довгань, Віктор Меркушов, Анатолій Раханський, Геннадій Самохвалов, Володимир Стретович, Валерій Череп, Іван Чиж, Богдан Ярошинський, Валентин Яблонський, взяла участь у черговій сесії ПАРЄ, яка відбулася у Страсбурзі 22—26 квітня.

Цього разу європейські парламентарії розглянули питання щодо прийому Хорватії до Ради Європи, Чеченської проблеми, обговорення Дейтонських угод, які визначають подальшу долю Боснії і Герцеговини, ситуації на Близькому Сході, а також Курдської — у Туреччині.

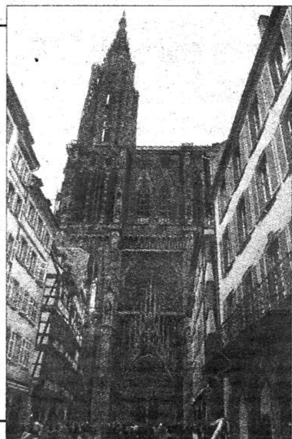
На сесії ПАРЄ з промовою виступив Президент України Леонід Кучма.

А от те, що найбільше болить Україні — проблеми Чорнобильської АЕС та наслідки катастрофи, яка на ній сталася, — мало виноситися на розгляд депутатів пізніше. І лише завдяки наполегливості української делегації, а особливо Валерія Черепа та Анатолія Раханського, які це задовго до сесії пропонували це питання у відповідних комітетах, Чорнобильську проблему було внесено в обов'язковий графік порядку денного, а європейські парламентарії мали можливість ознайомитися із вражаючою фотовиставкою, що розповідає про найбільшу в цьому столітті техногенну катастрофу.

Українським депутатам удалося залучити до силового поля Чорнобильського болю своїх колег із 37 країн Європи. І хоч нам воно болить найдужче, однак ми не стомимося волати про це до світу: хай дзвони Чорнобиля будуть пересторогою для нині сущих і грядущих поколінь.

До речі, Борис Олійник, виступаючи 29 квітня у Києві на прес-конференції, висловив, як він підкреслив, особисте розуміння катастрофи: це не випадкове накладання кількох помилок, яких припустилися експлуатанти, а диверсія, закладена ще в проекті. Адже, за його словами, у 50—60-і роки тут не дозволили будувати навіть ТЕЦ...

На цій сторінці «ГУ» друкує два виступи Бориса Олійника та виступ Анатолія Раханського на сесії ПАРЄ.

Без подвійних стандартів

Високодостойний Голово! Вельмишановні добродії!

Хотів би, передусім, по-братерськи привітати представників нової Югославії у складі Сербії і Чорногорії, яких нарешті-таки запросили на це високе зібрання. Зрозуміло, що Дейтонські угоди влаштовують не всіх. Як любив висловлюватись мій і ваш давній знайомий, процес пішов, але — додам: цей процес буде вельми і вельми нелегким. І це природно, адже кілька років конфронтації нагромадили справжні гори горя і взаємних образ. А проте маємо позитивно оцінити дії архітекторів Дейтонських угод, які поклали початок — хай поки і не вельми тривкому — та все ж мирові на цій багатостраждальній, згорьованій землі.

Україна від першопочатків другої югославської трагедії робила все можливе, аби зупинити це братовбивство. І не лише тому, що там страждають і наші земляки-українці, а й передусім, усвідомлюючи, що саме на Балканах конфлікти мали і мають тенденцію переростати в глобальні розборки, аж до світової війни.

Як безпосередній свідок подій на Балканах, стояв і стою на тому, що конфлікт можна було б загасити значно раніше, аби до розгляду цієї складної проблеми залучалися всі без винятку сторони, від хорватів і мусульман — до сербів включно. Згодьмося: не вельми конструктивно, тим паче морально, обговорювати Балканську кризу за спиною сербів. І, взагалі, у міжетнічних конфліктах вибірковість — неприпустима.

Й нині ще не пізно зліквідувати цю прогалину. Гадаємо, що така авторитетна інституція як Рада Європи, котра внесла вагомий вклад у розв'язання Балканського вузла, вчинить усе належне, аби прилучити до врегулювання конфлікту і нову Югославію. Поновивши, на першопочатках, її в статусі спеціально запрошеного гостя.

Підтримую поправки до проекту Рекомендацій. Шкодую, що не була прийнята пропозиція щодо об'єктивного, неупередженого підходу Міжнародного суду до всіх супротивних сторін.

У міжетнічних розробках всі сторони — і стражадльці, і водночас ті, що спричинюють страждання. І справді, час уже, нарешті, завершувати курс лікування од вельми небезпечної хвороби — подвійних стандартів.

Ще один реактор. Чеченський

Високодостойний Голово! Вельмишановні добродії!

Воістину — це трагедія і чеченців, і всіх народів Росії. Те, що я скажу, сподобається далеко не всім. Але я зобов'язаний застерегти: як на мене, то і чеченці, і росіяни стали заклдниками сатанинської гри політичних спекулянтів.

Зі свого скромного досвіду роботи в гарячих точках колишнього Союзу та Югославії я видобув висновок, що міжетнічні конфлікти мають схожий, майже стереотипний, сценарій.

Однак тут я зіткнувся з абсолютно новою для себе драматургією. І новизна її передусім у тому, що у кавказькій трагедії вочевидь проглядається елемент якоїсь темної змови.

Схоже, в Москві хтось вельми зацікавлений, щоб «чеченський реактор» димів якомога довше, тримаючи всеросійське суспільство під знаком страху. Не виключено, що Чечня приберігається скажімо на той випадок, коли для когось, скажімо, складеться невигідна передвиборча диспозиція. І тоді певні сили вчинять регульований вибух на цьому політичному реакторі. Цей сценарій теж відомий: у відповідь вчиняється кілька терактів в обширах Росії. Затим проголошується сакральне: «Кавеант консулес!», себто «хай консули будуть пильні», що означає: «Вітчизна в небезпеці», і далі за моделлю надзвичайного стану, з призупиненням певних конституційних статей, аж до відміни виборів.

Повірте: я вкотре хотів би помилитися у своїх похмурих розрахунках! Однак звістка про загибель Джохара Дудаєва, якщо вона підтвердиться, — це і є той зловісний знак, котрий сигналізує про передбачуване.

Підтримуючи проект резолюції, вважаю за необхідне звернутися до певних країн — зупинити проникнення легіонерів і зброї на Кавказ. Це треба вчинити негайно, бо конфлікт вулканізує у межах Росії, яка входить до клубу ядерних держав. Чомусь про цей глобально небезпечний чинник ніхто навіть не прохопився.

ЗВЕРНЕННЯ
учасників Міжпарламентської Асамблеї Ради Європи до парламентів, урядів і народів континенту

Десять років тому — 26 квітня 1986 року — на Чорнобильській АЕС сталася аварія, що ввійшла в історію як величезна техногенна катастрофа XX століття і трагічним тягарем лягла на плечі народів України, Білорусі та Росії.

Так сталося, що світ зіткнувся не лише з аварією на атомному реакторі, а й з ядерним ударом обмеженої дії в мирний час. Роки, що минули, висвітлили не лише масштаби трагедії, але й рельєфніше відобразили проблеми, котрі належить негайно розв'язати.

Світ поступово починає розуміти, що здолати найближчим часом наслідки Чорнобильської трагедії неможливо, бо з її сумними результатами всі ми будемо зштовхуватися у найближчі 300—400 років.

Отже, нема сенсу говорити лише про мінімізацію, пом'якшення наслідків Чорнобильської катастрофи, полегшення тягаря психологічних, стресових ситуацій, в яких опинилися ні в чому не винні люди.

За роки, що минули, чорне крило Чорнобильської трагедії забрало життя сотень тисяч людей і, перш за все, тих, кому вдячна Європа зобов'язана життям — ліквідаторів. Значно зросла кількість онкологічних захворювань всіх видів у дітей. Зменшилася народжуваність, погіршилася демографічна ситуація в усіх трьох державах. Через значне руйнування у дітей імунної системи виникла загроза генофонду цих народів. Відбувається кардинальне переосмислення впливу малих доз радіації на життя та здоров'я людей не лише в тих регіонах, що постраждали, а практично на території всіх європейських держав.

Пом'якшити ці та багато інших наслідків катастрофи можна лише разом, зусиллями всіх урядів, парламентів і народів Європи, всіх людей доброї волі планети.

Священне право будь-якого народу — право на життя, на майбутнє, на продовження і примноження своїх державних, духовних і культурних традицій — має бути гарантоване зусиллями європейської спільноти.

Неможливо з незатьмареним сумлінням увійти до XXI сторіччя, не посприявши народам України, Білорусі й Росії, котрі постраждали, в мінімізації наслідків величезної ядерної катастрофи.

Ми закликаємо всіх, кому дорогі ідеали європейської солідарності, і перш за все, парламенти і уряди європейських країн, міжнародні організації, фінансові установи та благодійні фонди збільшити і конкретизувати допомогу тим районам України, Білорусі та Росії, що постраждали, віднайти додаткові кошти для оздоровлення дітей, закриття четвертого блоку Чорнобильської АЕС, для широкого вивчення короткострокових та довготривалих наслідків аварії.

І в час радості й тріумфу, і в час трагедій і негараздів народи Європи мають бути разом. Лише тоді, коли співчуття, розуміння болю і глибини трагедії тих народів, що постраждали, сприйматимуться всіма з однаковою гостротою, поняття європейської сім'ї, єдиного європейського дому стануть реальним елементом життя на континенті.

Страсбург, 26 квітня 1996 року

Текст звернення підписали представники 19 країн: України, Росії, Туреччини, Польщі, Швейцарії, Молдови, Ісландії, Греції, Великобританії, Естонії, Іспанії, Бельгії, Італії, Данії, Португалії, Румунії, Чехії, Хорватії, Нідерландів.

Чи стане Чорнобиль уроком?

Виступ члена Комітету з питань охорони навколишнього середовища, регіонального планування та місцевого самоврядування Ради Європи Анатолія РАХАНСЬКОГО на Парламентській Асамблеї РЄ 26 квітня 1996 року.

Вельмишановний пане Президенте! Пані і панове!

Сьогодні минає 10 років з дня, як Україна стала жертвою найбільшої у світі техногенної катастрофи. Радіаційного ураження зазнала велика частина України, Білорусі та Росії. Хочу згадати з цієї високої трибуни про тих героїчних людей, які ціною свого життя загасили це ядерне полум'я і врятували планету Земля.

Тільки в Україні Чорнобильська катастрофа забрала життя 136 тисяч потерпілих від аварії. Ми схиляємо голови перед їх пам'яттю. Десятки тисяч чоловік Чорнобиль зробив хворими та інвалідами. Завдав непоправної шкоди генофонду нації. Різко збільшилися випадки онкопатології щитовидної залози у жителів України, прооперовано майже 1000 хворих дітей.

Користуючися з нагоди, хочу подякувати вченим, лікарям Європи та інших країн, які брали участь у діагностиці та лікуванні хворих. На жаль, після аварії в Україні прогресує показник смертності, особливо серед дітей. Мені самому довелося брати участь у ліквідації наслідків аварії, і я добре знаю ціну цій трагедії.

Наша країна розуміє стурбованість світової спільноти щодо закриття ЧАЕС. Але нас непокоїть технічний стан саркофагу. Він споруджувався швидко, у важких умовах, і на той час відіграв свою роль. Нині саркофаг перебуває в критичному стані, а під ним лежить майже 200 тонн ядерного палива. І зупинити ЧАЕС без спорудження нового саркофагу неможливо.

Ми не перебільшуємо проблеми Чорнобиля, ці факти підтверджують наукові та практичні дослідження вчених усього світу. Оскільки Україна щороку на розв'язання Чорнобильської проблеми витрачає величезні кошти з державного бюджету, то вона не в змозі самостійно закрити Чорнобильську станцію до 2000 року.

Тому ми пропонуємо ухвалити звернення Ради Європи до всіх країн світу про те, що чорнобильська проблема — міжнародна. І її вирішення неможливе без об'єднання всіх інтелектуальних і фінансових сил міжнародного співтовариства. Це звернення підтримали і підписали парламентарії 20 країн Європи.

Жителі України вірять, що Рада Європи знайде можливість об'єднати країни Європи та світу і Україна не залишиться самотньою перед спільною планетарною екологічною проблемою.

«Світоч»: тут знають рецепт завоювання ринку

Вітчизняний стиль

МАТІР'Ю львівської кондитерської фабрики «Світоч» була заснована на початку століття кондитерська фабрика з багатозначною назвою «Фортуна Нова». «Мати» дала спадкоємцеві головне: високу честь львівської марки і добру долю. Втім цей «капітал» давно можна було б розгубити на вибоїнах соціалістичних реорганізацій, що розпочалися 1939 року. Тоді підприємство отримало безлику назву — кондфабрика № 3. Добру фортуну зберегли люди.

Чергова реорганізація і злиття кількох підприємств дали 1962 року життя «Світочу». Сімдесяті-вісімдесяті роки були позначені впровадженням механізації і автоматизації, розробкою оригінальної рецептури, що увійшла в «золотий фонд» популярних видів солодощів. Андрій Тавпаш, нинішній директор «Світоча», часто повторює: «Наш головний капітал — люди». Щиро кажучи, цю чи схожу тривіальну фразу доводилося чути на різних рівнях багато разів, і здебільшого вона була парадно-порожнім звуком. А колектив «Світоча», який складається передусім із жінок-берегинь, — воістину унікальний соціальний організм, феномен котрого намагаються останніми роками розгадати західні інвестори. Бізнесмени-прагматики не можуть зрозуміти того, що така ірраціональна штука, як національний гонор виробника, може протистояти натискові «китів», які не просто шукають інтереси на українському ринку, а намагаються зусібіч обкласти його прапорцями...

Тростянецька фабрика з промовистою назвою «Україна» уже не належить українським господарям. Тут хазяйнує компанія Крафт Якобс Сушард, що влилася в транснаціональну корпорацію Філіп Моріс. От якби ще укріпити позиції «кита» й на Заході України! Представникам корпорації невтямки, чому Андрій Тавпаш та його колеги з адміністрації (та зрештою й увесь колектив) такі непоступливі: не бажають змінити статут підприємства, де чорним по білому написано, що зарубіжному інвесторові може належати лише 40 відсотків акцій — і не більше. Взаємовигідне партнерство тут вітають, зарубіжні інвестиції потрібні, бо фірма повсякчас оновлює основні фонди і найближчим часом потребуватиме для цього 30 мільярдів доларів США. Сама фірма може вкласти у нові технології лише третину цієї суми. І все ж «Світоч» не збирається поступатися незалежністю.

А тим часом зарубіжна кондитерська продукція насувається на нас, мов лавина. Від хліба з «Нутелою» до сніданку, що дає наснагу кожного ранку, аж нудить. Хочеться чимскоріш бігти до магазину й купити улюблені, знайомі з дитинства цукерки «Світоча». А вони

таки смачніші й поживніші від усього того, що нам привозять із усіх усюд. Біологи й дієтологи стверджують, що у продуктах, вирощених чи виготовлених на рідній землі, є своя енергетика, і вони найбільше нам підходять. Це мали б знати мами, які купують дітям ласощі...

Отже, на альянс, вибудуваний на втраті самостійності, національної ідеї як підгрунтя вітчизняної економіки, «Світоч» не погоджується. Нині фірма вивчає пропозиції інших солідних інвесторів. Що ж, якщо ви такі гонорові, то Філіп Моріс вважатиме «Світоч» своїм конкурентом, прозоро натякнули Андрієві Тавпашу. На прес-конференції з нагоди вручення високої нагороди Андрій Іванович прокоментував таку перспективу не без гордощів: якщо транснаціональна корпорація вважає «Світоч» за конкурента, то це ж висока честь! Це підганяє, стимулює, додає енергії й азарту. Щоправда, є одна «деталь»: річний оберт корпорації Філіп Моріс дорівнює приблизно чотирьом річним бюджетам нашої держави. Корпорація може дозволити собі таке: продавати продукцію Тростянецької фабрики за зниженими цінами, аби витіснити конкурента. Що ж натомість має на озброєнні адміністрація «Світоча»? Мобільну здатність до виживання. «Світоч» за умов конкурентної боротьби діє, як... корпус швидкого реагування.

Свого часу несправедливим і принизливим для себе виробники солодкої продукції вважали те, що підприємству з кожного заробленого карбованця залишалося... шість копійок. Звідси — низька зарплата, відсутність коштів на розвиток, обладнання. «Світоч» одним із перших в Україні вирушив у самостійне плавання, коли з'явилася можливість. 1989 року було прийнято рішення про перехід на нову форму власності. 1990 року колектив повністю викупив майно фірми у держави. Перехід до колективної власності одним видався відчайдушним експериментом, іншим — надмірною обережністю. Час показав, що стратегія обережного ризику, якої «Світоч» дотримується донині, — правильна для цього підприємства. Нині «Світоч» проводить акціонування.

Результати самостійного господарювання — навіч. П'ять років тому «Світоч» забезпечував три відсотки ринку кондвиробів України, нині — 18 відсотків. Капітал «Світоча» працює з високою віддачею та ефективністю, гармонійно поєднуючи колективні й особисті інтереси, програми сьогодення й перспективи. Щороку на розвиток виробництва, реконструкцію виділяється близько 40 процентів прибутку. Збудовано бісквітне виробництво в Старому Яричеві. Воно оснащене найсучаснішими технологіями, його потужність — 10 тисяч тонн продукції на рік. Загалом в асортименті «Світоча» — усі основні види кондвиробів: шоколад, цукерки, карамель, драже, ірис, вафлі, крекер. За найскладніших, незалежних від підприємства обставин виробництво не зупинялося навіть на день. Споруджена власна промислово-транспортна база. Успішно просувається із заходу на схід мережа фірмової торгівлі, яка забезпечує доступні для споживачів ціни, високого рівня сервіс у найзручніших для покупця формах. Лише 1995 року на розвиток торговельної мережі використано понад 80 мільярдів карбованців. 1996 року ці видатки будуть збільшені у декілька разів. Щодня, окрім неділі, у Львові, по вул. Городській, 220 покупців обслуговує перший спеціалізований склад-магазин дрібнооптової торгівлі. За потреби покупець може отримати сертифікат якості.

Торгувати продукцією «Світоча» вигідно і в столиці України, і в маленькому райцентрі. Прибутки не забаряться. Нині адміністрація «Світоча» приймає з усіх куточків України найрізноманітніші пропозиції щодо створення фірмових магазинів. Фірма може придбати приміщення чи в держави, чи в приватної особи, може взяти його в оренду і в найкоротший строк забезпечити необхідний ремонт, реконструкцію, оформлення, доставку продукції. Не втрачайте шанс, бізнесмени! Приймаються пропозиції не лише щодо створення магазинів, а й підприємств також. На базі Корсунь-Шевченківського заводу продтоварів створюється АТ «Світоч-Рось», що вироблятиме солодощі за технологіями «Світоча». Фірма взяла під свою опіку кондфабрику-довгобуд у Черкасах.

Продукція «Світоча» популярна і на міжнародному ринку, про що свідчать високі нагороди на міжнародних ярмарках, як-от: Гран-прі у Пардубіце, золота медаль у Пловдиві. Фірма і чужому досвіду навчається, і свого не цурається. Колектив вболіває не лише за свою фірму, а й за інтереси усієї національної економіки України. Рецепти завоювання ринку тут розробляють так само ретельно, як рецепти солодощів для «золотого фонду», що відповідають світовим стандартам і які виготовляють з найкращої сировини. Тим «Світоч» і сильний, тому й спроможний не поступатися навіть такому могутньому конкурентові, як Філіп Моріс.

Оксана ТЕЛЕНЧІ.

Львів.

Майбутня гармонія не варта сльозинки бодай однієї дитини

Лихо в дім Дмитрієвих приніс квітневий вітер 1986 року. Країна готувалася до Міжнародного свята трудящих, а немовлята вже відчували лихо. Радіо передавало веселі марші, а семимісячний Петрусь заходився криком, вдихаючи радіоактивний пил станції, що вибухнула.

Навесні Катерина з синами поїхала до батьків у Житомирську область. 26 квітня, гуляючи з меншеньким на вулиці, мама помітила: тільки-но подме вітерець, у немовляти починається істерика. Повернеш коляску — малюк заспокоюється. Вітер той неласкавий був. У повітрі пахло перегорілою кварцевою лампою. Через тиждень світ дізнався про чорнобильську трагедію.

Невдовзі приїхав чоловік і привіз дітям вівсяні пластівці. Хлопчики із задоволенням уминали кашу. В липні 86-го у синів Дмитрієвих виникло сильне шлункове отруєння. Чому?

Узимку мама відкрила нову пачку калорійних пластівців, тих самих, куплених у Києві влітку. Якби знала тоді, що не каша кипить у каструлі, а отрута... Сини капризували, скаржилися на животики, почали жовтіти...

Найважче довелося Катерині Аксентіївні з Васильком. Мама здійняла тривогу. Головний санітарний лікар міста сказав тоді Дмитрієвим: у «Геркулесі» — отрута. Цей випадок був не єдиний, але розголосу не набрав. Усе списали на несвіжі продукти. А в клініці Амосова в медичній картці Васі написали: токсичне ураження серця, хронічний панкреотит, анурез. Чи буває таке від зіпсованих продуктів?

Дмитрієви наполягали на експертизі «Геркулеса». Але це можливе лише в разі порушення кримінальної справи. Звернулися до прокурора Залізничного району столиці, сподіваючись відновити справедливість.

«Кримінальну справу через вівсянку? Проти кого? Проти держави? Все одно програєте», — почули від служителів Феміди.

Лаборантка з поліклініки попередила: «У Василька аналізи на межі». «На межі чого...» — не зрозуміла Катерина. «На межі лейкозу». І ось початкова стадія хвороби. Хлопчик слабшав на очах. Річну контрольну першокласник Дмитрієв писав двома руками.

А тут стало погано з Петьком. Запалення лімфовузлів, температура під 40. Ми не спали вночі, боялися за дитину, — згадує Катерина. — Я взагалі ніколи допомоги не просила, а тут не витримала, звернулася до районного союзу «Чорнобиль» — допоможіть! А у відповідь почула: у нас таких, як ваш син, багато...

Вистояти мамі Каті допомогла віра. Віра не в союз «Чорнобиль», а в Бога. І у вірі здобула сили. Через деякий час лікарі сказали: «Діти були на волосок від смерті. Врятувало їх лише те, що «Геркулес» довго промивали водою».

А тут нове лихо. В лабораторії помітили, що аналізи у дітей, як під час тривалого опромінення. В квартирі Дмитрієвих на Харківському масиві знайшли радіацію. Звідки? Ніхто не міг відповісти. Втім, як і на безліч інших запитань...

* * *

Кияни пам'ятають травневу паніку 1986 року. Вона не обійшла й домівки Валентини Пашковської. Схопивши трьох дітей, вона поїхала до мами в Жлобин. А там з'ясувалося, що з білоруського містечка дітей вивозять на 90 діб, тоді як з Києва евакуювали на 4. Втекли з одного пекла, а потрапили до іншого. Довелося повертатися до Києва. На роботі дали на місяць путівку до санаторію під Москву. А що потім? Діватися нема куди...

Через п'ять років після Чорнобильської катастрофи Валентина втратила свою дитину. Дочка Оксана померла на третьому місяці життя. Лікар тоді констатував: невідомо, що було б з дівчинкою, якби вона залишилася жити. Причина смерті негласна, звісно, — Чорнобиль. У спадок від нього у чотирьох дітей Валентини Пашковської цілий «букет» хвороб. У старшої Наташі — лімфоденіт, у Тані — фурункульоз. Дівчинці вже двічі робили очищення крові. У «післячорнобильського» сина Любомира — дуже низький гемоглобін...

Втративши дочку, Валентина всіляко намагалася витіснити своє горе. Тоді вона організувала товариство багатодітних «Мати і дитя». Зрозуміла: дітей треба не просто ростити, а й боротися за них.

Багато хто з чоловіків не в змозі забезпечити сім'ю. У них починається депресія. Грунт тікає з-під ніг...

Намагаючись устояти на цьому самому грунті, чоловік Валентини почав шукати істину своїх невдач у вині. Довелося розлучитися.

Зараз у багатодітній сім'ї працюють двоє — мама та старша дочка. Наташа вступала торік на юридичний факультет Київського університету, але недобрала балів. Довелося стати за прилавок бару, попрацювати офіціанткою, щоб якось підтримати сім'ю.

Що не кажи, не солодке життя у Пашковських — цукерки їдять дуже рідко. Субсидію на оплату житлово-комунальних послуг трикімнатної квартири Валентина й досі отримати не може: там прописаний чоловік, а де його шукати, — невідомо. До речі, вона давно втратила надію отримати аліменти на дітей.

Минулого року менший син Любомир не пішов до школи — сім'я не мала змоги купити йому черевики і зошити...

Якби не гуманітарна допомога багатодітних сімей Баш, Мюллер і Крафт із Західної Німеччини, Пашковським було б зовсім кепсько.

У синів і дочок Валентини Миколаївни нема статусу чорнобильців. Проте голова товариства багатодітних сімей при союзі «Чорнобиль» Харківського району столиці Валентина Пашковська вважає, що цей статус де-факто мають усі київські діти, але де-юре на це у держави немає грошей.

Я схиляю перед вами голову, чорнобильські матері, жінки, для яких материнство святе й вистраждане. Хто, як не ви, захистить дитинство від чорнобильського жаху?

Ольга ВАУЛІНА.

На фото: Валентина та Любомир Пашковські.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Освіта

«ДИТЯЧЕ СЕЛО» МІСТА ОДЕСИ

раптом зустріло на шляху свого становлення чимало штучних перепон

БІЛЬШІСТЬ із нас, кому випало бути батьками, подивувалася або й обурилася б, якби син чи дочка, прийшовши зі школи, на наше традиційне: «Ну, що там сьогодні у щоденнику?» — відповіли:

— А нічого. Оцінок нам не ставлять, домашніх завдань не задають.

Або повідомили таке:

—Марія Іванівна, вчителька наша, віднині, заходячи до класу, щодня з кожним із нас за руку вітається...

Проте саме отака «чудасія» притаманна вільній гуманітарній середній школі, що вже п'ятий рік існує в Одесі у складі навчально-медичного центру «АСТР».

—Ви звернули увагу лише на зовнішні, такі, що одразу впадають в око, відмінності нашої школи від звичних загальноосвітніх шкіл, — каже генеральний директор «АСТРу» Ольга Гребенщикова. — Хоча, безперечно, й вони певною мірою вказують на особливості у нашому вихованні дітей. П'ятибальна оцінка знань, домашні завдання — все це, погодьтеся, важелі насильства і страху, а у нас вільна школа, де прагнемо пробудити добровільне, не з-під палиці бажання вчитися, пізнавати. А оте щоранкове вітання за руку, по-перше, свідчить про повагу до дитини як до особистості, по-друге, дає змогу відчути — так-так, саме через потиск руки — настрій і самопочуття її, аби враховувати це під час подальшого спілкування. Індивідуальний підхід — річ для нас цілком реальна, адже в кожному класі не по три десятки учнів, а вдвічі менше.

Тут, у приватній школі, організованій молодими педагогами-ентузіастами, багато незвичного. Власне, сьогодні варто вести мову не лише про суто школу, а про цілий комплекс «Дитяче село» — саме таку назву бачиш на центральній арці, коли заходиш на територію. До цього комплексу належать, окрім загальноосвітньої школи, дитячий садок, майстерні народних ремесел, кінно-спортивна школа, їдальня. Про кожен із цих закладів можна розповідати багато цікавого. Зрештою, про це й повідали батьки вихованців там дітей, відвідавши спочатку редакцію «Голосу України» у Києві, а потім зустрівшись з власним кореспондентом газети в Одесі.

Про школу. Ми, батьки, не належимо до заможного прошарку суспільства, більшість із нас тягнеться з усіх сил, заробляючи на навчання своїх дітей у вільній школі, адже щомісячна плата за кожного становить 7,5 мільйона карбованців. Проте ми відмовилися від гарантованої безплатної освіти в державних школах. Вільна запропонувала зовсім інші підходи у вихованні наших дітей. У положенні про школу записано, що основними завданнями є «всебічна гармонійна освіта дітей з гуманітарним ухилом; виховання відповідальних і гуманних громадян України; розвиток індивідуальності кожної дитини на засадах вільної життедіяльності». І це не просто красиві слова — так насправді. Педагоги-психологи бачать наших дітей як розумних, здатних на власні думки і дії людей, уміло, ненав'язливо спрямовують їх до оволодіння широким спектром знань, учать чуйно, доброзичливо ставитися одне до одного. Де, в якій школі вже з першого класу вивчають водночас українську, російську, англійську та німецьку мови? І це не перевантаження: природним шляхом поступово дитина поринає в пласти знань. А де поряд із здоровими дітьми навчаються каліки чи такі, у котрих є відхилення у психофізичному розвиткові? Тут таких близько 20, й вони не почуваються ущербними, до них усі ставляться доброзичливо. Ми знаємо, що наші діти вийдуть у дорослий світ з цієї школи і освічені, і високоморальні, тому хочемо навчати їх саме тут, хоча не всі мешкають поблизу. Школа враховує, що не всі батьки мають власний транспорт, тому щоранку посилає свій автобус «по кільцю», аби зібрати учнів, а ввечері розвезти по домівках.

Про дитсадок. Там не тільки чудові умови, а й також індивідуальний підхід до виховання, становлення особистості. Готують майбутніх учнів вільної школи – і цим усе сказано.

Про майстерні народних ремесел. Діти на практиці пізнають історію і культуру України, таїни давніх ремесел: гончарства, деревообробки, народної іграшки, ткацтва й гаптування, навчаються живопису й скульптури. Ви не бачили їхніх робіт? Обов'язково подивіться. (Прислухався, подивився — враження якнайкращі).

Про кінно-спортивну школу. Діти тут не лише навчаються їздити верхи, що вже дуже корисно, а й доглядають за кіньми, годують їх, вирощують лошат. Де б ще вони пізнали подібне?

Про їдальню. Адміністрація центру «АСТР» змушена була кілька разів міняти склад кухарів, аж поки таки домоглася, щоб готували цілком по-домашньому, щоб страви подобалися всім дітям. Це й зрозуміло, адже продукти купують на одеському «Привозі» першокласні, отож і страви мають бути такими.

Отак тут сьогодні. А завтра — в конкретних планах та мріях — вимальовується ще принаднішим. Вільна гуманітарна школа зі 130 нинішніх учнів має розростися до 700-900, причому старші навчатимуться в коледжі. До «Дитячого села» увійдуть, окрім уже наявних закладів, інститут альтернативної педагогіки; дитяча художня академія й дитячий торговельний центр, театр, кафе, корти, басейн, а також тваринницька ферма, городи, квітникарська теплиця.

—Вимріяне, однак, може здійснитися за однієї умови, — каже О. Гребенщикова, — якщо все те не перекреслять чиновницькі підступи.

Що ж, ця тривога, на жаль, небезпідставна. І з'явилася вона нещодавно.

А починалося все так безхмарно й обнадійливо. «АСТР» узяв в оренду геть занедбані котеджі дитячого санаторію імені Чувиріна (основні його корпуси розташовані в іншому місці, а сюди ніяк руки не доходили) і з допомогою батьків майбутніх вихованців навів там належний порядок. Згодом орендний договір було укладено і на територію у 3,6 гектара — це вже з міськвиконкомом: його підписали терміном на 25 років заступник голови виконкому Михайло Кучук та генеральний директор «АСТРу» Ольга Гребенщикова. Це після того, як відповідне рішення прийняв міськвиконком, а його голова Едуард Гурвіц засвідчив документ своїм підписом. У тому рішенні навіть рекомендувалося «АСТРу» звернутися до облради з клопотанням про звільнення від орендної плати за землю, чим, однак, той не скористався, і тепер плата ця становить 3 мільярди карбованців на рік...

І раптом за рік чи й менше ставлення до «АСТРу» круто змінилося. Цькування почали деякі засоби масової інформації. Звинувачення, передусім, у тому, що «АСТР», мовляв, займається не так педагогікою, як комерцією, бо в його статуті з 16 позицій — 10 суто комерційні: тут і ресторан, і сауна, і платна стоянка для авто, і багато іншого.

—Але всього того поки що, на жаль, немає, – заперечує О. Гребенщикова. — Кажу «на жаль», бо, по-перше, кому це в Україні заборонено займатися комерційною діяльністю, по-друге, ми існуємо нині лише на платню за навчання дітей та нечасті спонсорські внески. Цього надто мало, аби не відчувати гострої скрути, а тим більше — розвиватися. Отож комерцією обов'язково треба було б зайнятися, та руки не доходять. Тільки й того, що у вільний час наші автобуси, подаровані, до речі, схожими на нашу школами Фінляндії, перевозять пасажирів з дозволу, зрозуміло, міськвиконкому. Ми не маємо жодних податкових пільг, сплачуємо державі, області й місту сповна, як комерційні структури. Та ще плата за землю й комунальні послуги...

Отже, оті звинувачення проти «АСТРу», м'яко кажучи, безпідставні. Їх можна було б, кажуть педагоги та батьки, й до уваги не брати, проігнорувати, якби не інші випади, тепер уже з боку офіційних структур. 19 лютого поточного року прокурор Одеси Дмитро Монохіді вносить протест (в порядку нагляду) на оте рішення виконкому від 3 листопада 1994 року про надання в користування навчально-методичному центру «АСТР» земельної ділянки. Мотиви: згідно із Земельним кодексом, її можна було виділити лише за рішенням Ради, а не виконкому, до того ж, за згодою попереднього землекористувача, в даному разі — Одеського відділення АТ «Укрпрофздравниця», а такої згоди, мовляв, не було. Прокурор у своєму протесті просить міськвиконком виправити допущену помилку, тобто скасувати попереднє рішення.

Що ж, Д. Монохіді за буквою закону, очевидно, має рацію, хоча протест, безперечно, запізнілий. Проте міськвиконком 28 лютого задовольняє його і скасовує своє попереднє рішення, записавши: «Привести відносини щодо використання зазначеної земельної ділянки у відповідність із чинним законодавством». В «АСТРі», в об'єднанні батьків учнів вільної школи сполошилися: що криється за отим «привести у відповідність»? Якщо тільки виправлення власних помилок (бо й справді, звідки було знати керівникам «АСТРу», що виконком приймав неправочинне рішення?), то це одна справа. А що, коли, «проводячи» рішення через сесію Ради, його змінять, тобто землю за «АСТРом» не закріплять? Окрім згаданого рішення, є ще чомусь ніким не згадуваний договір на оренду землі: його ні виконком, ні Рада в односторонньому порядку розірвати не можуть. Справу може вирішити лише суд. Отож, аби випередити небажані події, керівництво «АСТРу» змушене подати позов до обласного арбітражного суду щодо визнання своїх прав, згідно із згаданим договором, на оренду земельної ділянки.

Цими тривогами, однак, сьогоднішні будні «АСТРу» не обмежуються. З перевіркою його діяльності після прокурорського протесту раптом нагрянуло міське контрольно-ревізійне управління, нагадала про себе й податкова інспекція, хоча наприкінці минулого року вона вже тут побувала й усі її зауваження враховано. До цього додався розгляд позову сусіди – територіального центру нових інформаційних технологій, який не бажає уживатися з «АСТРом» в одному з будинків — у колишній школі колишнього показового дитячого містечка, що існувало тут ще в 20-ті роки. А оту школу б — та цілком «АСТРу», за початковим її призначенням. Однак поки що Вищий Арбітражний суд України визнав-таки право вільної школи займати ту частину споруди, яку вона нині й займає.

Одне слово, неспокійно зараз у «Дитячому селі» та навколо нього. Одні пов'язують це з тим, що Ольга Гребенщикова — дочка голови облдержадміністрації Руслана Боделана, і у протистоянні міських та обласних владних структур, що останнім часом посилилося, дехто, мовляв, через неї прагне звести рахунки з батьком. То що, добру справу краще не очолювати, якщо у батька відоме ім'я? Другі кажуть, що хтось позирає на «ласий шматочок», яким є земельна ділянка й котеджі на четвертій станції Великого Фонтану. Існують й інші чутки, припущення. Та, попри все, батьки, які звернулися до газети, мають рацію: «А при чому тут наші діти? Дайте, дорослі дядечки, їм спокій, не заважайте навчатися там, де їм подобається!» А що таки подобається — переконався сам.

Георгій ВОРОТНЮК.

Одеса.

Молоде покоління плекати — міцну державу мати

СЬОГОДНІ вже не виникає сумнівів, що молодь —основний потенціал країни — становить майбутнє держави. Нині, коли основи державності вже закладено, саме перед молодим поколінням постануть проблеми політичної та економічної інтеграції України до співтовариства розвинутих країн. Будемо відверті — це складне завдання. Тому важливо використовувати кожну можливість для підготовки політиків та управлінців нової України.

Парламентарну програму «Канада — Україна» було започатковано 1990 року Фундацією кафедри українознавчих студій у Торонто. Ця програма — чудова нагода для українських студентів вивчити роботу парламентської та політичної Канади, безпосередньо проходячи стажування у федеральному парламенті Канади в Оттаві. Унікальність її полягає у тому, що лише лічені парламенти світу беруть студентів на стажування. Парламент Канади має стажистів лише зі США та України.

За п'ять років свого існування Парламентарна програма «Канада — Україна» розширилася з трьох студентів у 1990 році до 23 у 1996. Це стало можливе завдяки добровільним пожертвам родин української діаспори та позитивному враженню, яке справили студенти українських вузів.

Щороку учасники програми мали зустрічі з прем'єр-міністром та провідними політиками Канади.

Нещодавно у Києві відбулася фінальна відбіркова зустріч з претендентами на участь у програмі 1996 року. Із загального числа бажаючих, яке сягнуло за дві сотні, було відібрано шістдесят. До Києва прибули директор програми Ігор Бардин, організатори програми Олесь Гордієнко (Торонто), Ярема Келебай (Монреаль) та інші. На цій зустрічі І. Бардин сповістив, що двох українських студентів призначено координаторами Парламентарної програми «Канада — Україна-1996». Ними стали Наталка Гостило з Білої Церкви та Дмитро Гладков з Чернівців. Це свідчить про зростання авторитету українських студентів.

Учасники фінального відбору мали пройти тестування на володіння англійською та українською мовами і співбесіду із загальноосвітніх знань та політичної системи й економіки Канади. За результатами тестування та співбесід відбірковою комісією на засіданні у Торонто було відібрано 23 учасники програми 1996 року. Переможці протягом понад двох місяців зможуть працювати в Палаті громад парламенту Канади.

Володимир СТРЕТОВИЧ,
президент Світового конгресу українських юристів, народний депутат України;
Дмитро ГЛАДКОВ,
координатор Парламентарної програми «Канада –Україна-96».

Повертаючись до надрукованого

«Чи потрібні державні службовці?» («ГУ» від 13 лютого 1996 р.)

Ласкаво просимо сосни тягати!

Але не в статусі дроворуба, а в статусі вчителя

Уважно прочитали відкритого листа і звертаємося до автора: якщо вам, учителеві за фахом, так важко працювати в райдержадміністрації, то що і хто заважає повернутися до школи?

А тепер нагадаємо, чим займаються сільські вчителі й директори. В той час, коли ви сидите в кріслі під теплою батареєю і користуєтеся безкоштовним транспортом та іншими пільгами, сільські вчителі разом з учнями ходять на роботу за 5-6 кілометрів пішки. Влітку власними силами ремонтують школу. В осінньо-весняний період разом з дітьми працюють у полі, а потім доганяють програму. Взимку заготовляють у лісі дрова, жінки тягають сосни 10-12 метрів завдовжки. Чоловіки рубають і пиляють, а жінки й діти заносять дрова до сараю — палива треба для 15 груб. Перетягують десятки тонн вугілля, щоби воно не змерзлося, чи якась довга рука не поцупила зі шкільного двору.

І нарешті, навчають дітей грамоті, витрачаючи на це аж ніяк не три години на добу, як ви пишете. Бо той, хто справді працював у школі, знає: на кожні три уроки треба три години підготовки. А позакласні заходи? А унаочнення? А робота з методичною літературою, котру, до речі, доводиться купувати за власні гроші? Не випадково основну роботу ми поставили на останнє місце. Бо без створення належних умов сільська школа просто не виживе.

Отже, ласкаво просимо! А якщо у вас покликання до керівної роботи, то бажаємо вам так працювати, щоби поліпшилося життя всіх мешканців села й міста без нарікань на зарплату.

Колектив учителів.

Зіньківський район Полтавської області.

Від редакції. Важко і вчителям, і держслужбовцям. Справжня держава повинна мати високооплачуваних держслужбовця і вчителя одночасно, а не один за рахунок іншого чи один на зло іншому. Без учителя у держави нема майбуття, без держслужбовця — сьогодення. Між чим вибирати? І вже точно, перетягуючи ковдру, на рівні держави цієї проблеми не розв'язати. На рівні держави мають бути віднайдені іншого гатунку методи.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

А тим часом

Молодий недурний філолог шукає...

Я і дружина — випускники Одеського держуніверситету 1994—1995 років. Спеціальність — філологія. Викладачі української мови та літератури. По закінченні вузу переїхали до батьків на Львівщину. Нині безробітні, бо тут знайти роботу практично неможливо. Минулого року Старосамбірське районо не лише не прийняло на роботу жодного випускника вузу, але й скоротило кількість освітян на 75 осіб. Отож, ми вирішили змінити місце проживання і вже нині готові укласти угоду з головою колгоспу чи сільради, завідувачем районо чи директором школи про те, що ми переїдемо на постійне місце проживання до села і відпрацюємо 25 років і більше за умови безоплатного забезпечення добротним будинком і роботою за фахом. Погоджуємося і на впорядковані, й на неперспективні, віддалені села чи хутори.

Кого зацікавить наша пропозиція, просимо звертатися за адресою: 292731, Львівська обл., Старосамбірський р-н, с. Тертів, Цегинька Олег Васильович.

Сповідь і звіт колишнього підприємця, нині безробітного

Мені 55. Я не маю роботи, а тому не маю доходів. Останні 12 років працював на Довбиському фарфоровому заводі, 9 — на шкідливій роботі. Захворів і змушений був звільнитися за власним бажанням. Знайти іншу роботу не міг, бо 30 відсотків населення нашого селища безробітні. Дружина працює на фарфоровому заводі й одержує 4—5 млн. крб. платні із запізненням на 2—3 місяці, бо завод не має ринку збуту.

Ось у цій ситуації я вирішив зайнятися бізнесом, але в рамках закону, з вигодою для себе і для заводу, а в цілому і для держави. Міркуйте самі.

У серпні 1995 року я одержав дозвіл на підприємницьку діяльність в райдержадміністрації, заплативши за це 5 млн. крб. Потім зареєструвався в податковій інспекції, де з мене взяли ще 1,5 млн. Зауважте, що ці гроші в мене були не зайві.

По оформленні належних документів я приступив до підприємницької діяльності, щоб заробити собі на прожиток і не сидіти на шиї в держави чи ще в когось. Я закуповував на заводі посуд (ціна плюс податок на добавлену вартість плюс 10 відсотків накрутки для фізичних осіб) і віз сумками в поїзді на продаж туди, де в цьому посуді люди мали потребу. Продавав цей посуд за цінами, значно нижчими, ніж торговельні організації, бо треба було швидко продати й знову повернутися. За місяць робив 3—4 рейси. Прибуток становив від 7 до 10 млн. крб. Із цього прибутку я сплачував 10 відсотків податку державі і 9 — до Пенсійного фонду. Мій чистий заробіток за цю нелегку працю становив 5—8 млн. крб., що давало мені можливість якось прожити.

З другого боку, що давала моя діяльність? Я допомагав заводові збувати продукцію. Люди мали змогу купити дешевий посуд. Держава мала частку мого прибутку. Я сам собі заробляв на хліб, ще й 9 відсотків заробітку віддавав пенсіонерам. І склав конкуренцію мафіозній частині нашої державної і недержавної торгівлі.

Ось саме це й не дало змоги вижити моєму підприємництву. 1 вересня 1995 року Житомирська облдержадміністрація видала розпорядження № 51 про «впровадження видачі патентів на право здійснення підприємницької діяльності на умовах фінансової сплати прибуткового податку». Круто закручено, чи не так? Як на мене, то це аванс податку, що становить 3,1 млн. крб. на місяць. Тих, хто мав великий прибуток, це аж ніяк не зачепило. А що це означало для мене і таких, як я?..

Я мушу заплатити 50 відсотків майбутнього прибутку. А що, як я зламаю в тому потязі і з тими сумками ногу і очікуваного прибутку не буде? А закон каже, що я маю сплачувати 10 відсотків прибуткового податку, якщо прибуток не перевищує 10 неоподаткованих мінімумів. То хто тут порушує закон? Я чи облрада?

Ось і відсікли таких, як я, від підприємницької діяльності на радість мафії і на збиток державі. Непогано вигадано. Податкова інспекція, погрожуючи міліцією, зобов'язала мене здати свідоцтво на підприємницьку діяльність їй на «зберігання», якщо я не можу сплатити аванс податку. То нехай мені повернуть 5 млн. за це свідоцтво, і я його віддам назавжди, адже «зберігати» можу й самостійно. Бо як я ставав підприємцем, мови про фіксований податок не було. Отож я здам і піду з простягнутою рукою до держави чи ще до когось, бо 5 млн. крб., які одержує дружина, нам на трьох не вистачить (син вчиться в технікумі).

Зараз п'ята година ранку, і через годину я мушу їхати до райцентру, бо мене викликає податкова інспекція, погрожуючи законом, щоб заповнити якусь картку форми ДР-1. І ця поїздка коштуватиме мені 300 тис. крб.

Надсилаю до Верховної Ради повістку податкової інспекції за підписом Т. Сабітової, щоб там знали, як «люб'язно» мене зобов'язують потратити ці 300 тис. крб.

З повагою Олексій АНДРІЙЧУК.

Довбиш Баранівського району Житомирської області.

На фото: як бачимо, деякі колеги пана Олексія ще тримаються. Київський товчок із пташиного польоту.

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Якби я був...

Президентом

Киянка Л. Смолянська втішилася, коли почула про рішення Президента України виділити тисячу стипендій (25 мільйонів кожна) для поліпшення матеріального становища вкрай збіднілої національної наукової еліти. Ні вона, ні її однодумці до претендентів не належать, але сподіваються, що це тільки перша ластівка у виправленні соціального статус-кво. «Закінчилася тяжка, руйнівна війна. Частина армійської молоді заповнила вузівські аудиторії. Працювала, голодувала, але навчалася. Інша частина пішла до військових училищ. Минули десятиліття. Одні стали професорами, докторами наук, авторами книг і відкриттів, інші — полковниками й генералами. Здавалося б, однаково важлива роль у суспільстві. Проте ставлення держави різне. Докторам, професорам — цим генералам від науки — в доперебудовчі роки пенсію платили в розмірі 160 карбованців. Скільки отримували полковники й генерали — таємниця. Нині армійський генерал отримує майже в десять разів більше, ніж генерал від науки», — пише Л. Смолянська.

І звертає увагу Президента на ряд принципів, якими слід керуватися, вибираючи стипендіатів. Перше — обирати серед учених старшого покоління й тих, хто плідно працює — пише, консультує, читає лекції. Друге — вимагати рекомендацій вузів, наукових та творчих організацій. Третє — не вносити до списку викладачів марксизму-ленінізму (тепер їх названо політологами), бо ті люди й раніше не були здатні до науки, а тепер — і поготів. І нарешті, дати стипендію всім, хто має почесне звання «Заслужений діяч науки України», — їх у нас не надто й багато.

Міністром охорони здоров'я

М. Гречишкін із Стаханова на Луганщині має цілковите право — якщо не на міністерський портфель, то на поміркований пораду. По-перше, сам він лікар. По-друге, знає, що таке відповідальність в екстремальній ситуації — на те й поставлено його завідувати травматологічним відділенням центральної міської лікарні. І по-третє, він батько двох дочок, які другий рік гризуть граніт науки в інтернатурі, перед тим вигризши все, що належало, в мединституті. А отже, й перспективний погляд у завтрашній день медицини М. Гречишкіну властивий.

Наш читач пропонує скоротити термін навчання в інтернатурі. Мотиви? Жахливі фінансово-побутові умови «вічних студентів» і перспектива стати повноцінним лікарем не раніш, як у 28-30 років. А сім'я? А діти? А майже 10 років мешкання в умовах студентського гуртожитку? Раніше хоч папірчик, де було зазначено: «статус молодого спеціаліста», зігрівав. Частина інтернів уже кидає навчання і завдається до занять менш благородних, але раціональніших — переганяють через кордон

легкові автомобілі, «човникують» між Краснодаром і Воркутою з гвоздиками на продаж або ж дефілюють між Україною, Туреччиною і Польщею з усім відомою метою. Майбутня еліта держави...

«Поки матеріально-технічна база вищої школи незадовільна, а в державі криза й хаос, пропоную з вересня 1996 року перейти на однорічну інтернатуру. Коли настануть більш-менш стабільні часи, можна буде знову повернутися до загальноєвропейського варіанту — трьох років», — підсумовує М. Гречишкін, медик, травматолог і батько.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Світ не без добрих людей

У «Монсанто» чудова філософія співробітництва

До десятиріччя із дня чорнобильської аварії медичні установи України отримали з-за кордону багато ліків для тих, хто потребує лікування після атаки радіоактивних елементів. Та, мабуть, найвагоміший вантаж надійшов зі США. 26 квітня вантажний літак, рейс якого профінансовано держдепартаментом Сполучених Штатів, доставив в аеропорт Бориспіль медикаменти на 11 млрд. доларів. Частину вантажу становлять медикаменти компанії «Монсанто», серед яких антибактерицидний препарат флагіл. Його виготовила дочірня фірма всесвітньо відомої компанії «Монсанто» — «Серл». Флагіл лікує дизентерію, шкірні захворювання, суглоби та допомагає від хвороб, що виникли через ослаблення імунітету, спричиненого радіаційним ураженням та стресами. Це вже вдруге «Серл» допомагає Україні. У липні минулого року компанія передала українським медикам антиінфекційний препарат максаквін (ломефлаксін). Він застосовується в основному для лікування респіраторних інфекцій. Важко навіть сказати, скільком людям цей препарат допоміг вижити.

Ще одна дочірня компанія «Монсанто» — «Нутра Світ Келько» — виготовила й передала українським лікарям справді дивовижний препарат алгісорб, вироблений з морських водоростей. Він набагато зменшує вплив на людину їжі, забрудненої радіоактивним стронцієм, який порушує ДНК та збільшує можливості генетичних мутацій.

Цю допомогу компанія «Монсанто» здійснює за спеціальною програмою, розробленою з Фондом допомоги дітям Чорнобиля, штаб-квартира якого міститься у США. У нас діяльність «Монсанто» була відома й раніше. У багатьох областях України вже використовують гербіциди, виготовлені на заводах компанії. І поля, де застосовують, скажімо, препарати харнес чи раундап, дають великий врожай.

У багатьох постає запитання: чому «Монсанто» вдалася до благодійності? Філософія компанії полягає не тільки в тому, щоб отримувати прибуток у країнах, де вона працює, а й подавати їм допомогу в поліпшенні соціального становища. Особливо це стосується країн з молодою демократією, до яких «Монсанто» відносить і Україну. Ось чому керівники компанії дуже тісно співпрацювали з українськими офіційними особами, визначаючи розмір гуманітарної допомоги, її адресатів. Особливо тісні контакти в «Монсанто» були з керівниками Вінницької, Дніпропетровської та Луганської областей, на яких компанія сфокусувала свою увагу. За словами представника компанії, саме в цих регіонах «Монсанто» успішно співпрацює у галузі сільського господарства протягом кількох років, а тому й вибрала ці області для надання соціальної і медичної підтримки. Тут втілюватиметься комплексна програма догляду за вагітними. Вони, наприклад, проходитимуть тестування, ультразвукове обстеження тощо. «Монсанто» візьме на себе і фінансування із забезпечення підвищення кваліфікації наших лікарів, які спеціалізуються у педіатрії, акушерстві та гінекології, за програмою, розробленою Фондом допомоги дітям Чорнобиля.

— Через десять років після аварії необхідність у постійній допомозі стає зрозумілою. І ми не забули, що десятки тисяч людей продовжують відчувати на собі наслідки цієї трагедії, — зазначив директор «Монсанто» в СНД та Центральній Європі Роберт Ноелз. — Наша компанія сподівається, що ця допомога, окрім полегшення страждань людей, що відчули на собі наслідки вибуху, також принесе поліпшення життя в Україні. Зрозуміло, що допомога «Монсанто» — краплина в морі. І тільки об'єднання зусиль таких великих міжнародних корпорацій може дати значний ефект.

До речі, компанія «Монсанто» звернулася із всесвітнім закликом полегшити страждання людей від наслідків чорнобильської аварії. «Монсанто» вважає, — йдеться у заклику, — що допомога будь-якій країні хоч би де вона працювала, є невід'ємною частиною правильного ведення справ та відповідальності громадян перед світом і сподівається, що її зобов'язання перед Україною стануть прикладом для наслідування».

Від себе додам, що участь «Монсанто» у проведенні заходів, пов'язаних з десятиріччям аварії на ЧАЕС, слугуватиме за зразок співробітництва з американськими компаніями, благодійними організаціями і урядами усього світу.

Народ України вдячний усім, хто розділив з ним чорнобильський біль, хто не залишився осторонь нашої біди.

Олександр ВОЛОДИМИРІВ.

Усе починається із законів фізики

***В** УКРАЇНСЬКОМУ фізико-математичному ліцеї Київського університету імені Тараса Шевченка відбувся IV Всеукраїнський турнір юних фізиків. З усієї України з'їхалися талановиті діти, аби взяти участь у наукових іграх сезону.*

Цього разу перше місце виборювала 21 команда, і кожна складалася з 5 чоловік. За правилами гри ці змагання зовсім не схожі на звичні олімпіади.

Відповідь на кожну задачу конкурсу, без перебільшення, справжня наукова робота, за якою журі мало оцінити спроможність юних фізиків мислити і по-науковому, і творчо.

Звичайно, Міністерство освіти України було не в змозі взяти на себе всі витрати і сплатило лише за дорогу. 9 тисяч доларів надав Міжнародний фонд «Відродження».

До складу журі увійшли ліцейські та університетські викладачі, інженери, студенти університету, випускники ліцею. Як переможців вітали команду господарів та її капітана Валентина Жигуліна. Друге й третє місця посіли дві команди Ришельєвського фізико-математичного ліцею Одеського державного університету, капітани — Роман Ройфман та Костянтин Іванов.

Закінчилися ігри, роз'їхалися гості, а в київському ліцеї продовжується буденне життя. До цього інтернату відбирають учнів, здібних до математики та фізики, з усієї країни, яким виповнилося 14. Навчаються тут 3 роки. До речі, фізику й математику поглиблено вивчають на рівні 3-го курсу спеціальних факультетів університету. Ліцеїсти заздалегідь упевнені, що будуть навчатися у вузі за обраною спеціальністю. Випускники ліцею не лише стають викладачами й ученими, дехто набуває суміжного фаху (хімія, біологія, медицина) або йде у бізнес.

Юлія ОМЕЛЬЧУК.

Київ.

На знімках: директор Українського фізико-математичного ліцею Микола Величко; юні інтелектуали розв'язують задачу.

Фото Валерія та Олексія СОЛОВЙОВИХ.

Смачного!

Бур'ян на столі — м'ясо на умі?

***У** ВІННИЦІ створюється дещо незвичний заклад громадського харчування — всі страви у ньому будуть... вегетаріанські.*

На дегустацію таких страв у кафе «Киянка» зібралися найвибагливіші гурмани. Офіціанти накрили столи. Але що це?

На смак рагу, скажімо, чимось нагадувало кроляче м'ясо, приправлене грибним соусом. Не скажеш також про шніцель, що його приготували з «бур'янців»: м'ясо — та й годі. З чого ж насправді готують страви?

Відповідь на це запитання могли б підказати підприємці з вінницької фірми «ТІТ» (техніка, інформатика, технологія). Під час перебування в Ізраїлі фірма «Лонг лайф» частувала їх дивовижними стравами, які, до речі, готують виключно з сировини рослинного походження, наприклад, сої.

Такими само стравами почастували нас і в «Киянці». М'ясом, так би мовити, тільки пахне: ефект його смаку створює спеціальна приправа. Після детальних експертиз, що їх провели лікарі-дієтологи зі США та Австралії, наші країни стали масовим споживачем таких продуктів. «Харчами майбутнього» називають їх американці.

Світлана Іванюк, генеральний директор фірми «ТІТ», уже має домовленість із директором обласного об'єднання підприємств громадського харчування В.Осмоловським. Він погодився надати приміщення кафе і їдалень для проведення експерименту — а чи сподобається землякам нова кухня? Для вивчення попиту заплановано організацію безкоштовних обідів.

До речі, порція гуляшу з гарніром коштуватиме 25 тисяч карбованців.

Якщо ізраїльська кухня припаде вінничанам до смаку, «Лонг лайф» готова інвестувати кошти. Ізраїльці навіть назвали суму, яку можуть затратити, — 600 тисяч доларів.

Віктор СКРИПНИК.

Вінниця.

Транспорт

НЕ СТРІЛЯЙТЕ — ВОНИ НЕ «ЗАЙЦІ»

Хоча в жодного з них тролейбусним квитком і не пахне. Вони — пільговики. І ймення їм — легіон. У Рівному налічується 32 (!) категорії громадян, котрі мають право на безплатний проїзд у тролейбусах. Це інваліди, ветерани, діти-сироти, «чорнобильці» тощо. «Зайців у законі» не бракує: працівники міліції і служби безпеки «при виконанні службових обов'язків», прокурори й слідчі, народні депутати усіх рівнів і навіть кандидати у депутати у межах свого виборчого округу, члени уряду України, офіцери і прапорщики, пожежники, податкові інспектори, судді та арбітри, строкатий набір державних службовців... І кортить запитати: хіба вони мають зарплату таку саму, як бабуся-пенсіонерка? Чи перебувають за межею бідності? З кого тоді плату тролейбусникам брати? З робітничо-селянського контингенту? З журналістів і вчителів? З медиків і безробітних? Вони, виходить, найбагатші...

Сміх, та й годі: 70 відсотків пасажирів громадського транспорту — пільговики. І вони обійдуться тролейбусникам цього року, за словами начальника управління Степана Загинея, у 240 мільярдів карбованців. Хто відшкодує цю суму? Міська влада? Та вона сама лише бюджет латає.

Такого абсурду з різноманітними пільгами нема ніде у світі. Неначе хтось прагне занапастити громадський транспорт.

Сергій МЕЛЬНИЧУК.

Рівне.

Попередження

Загроза від «братів менших»

***Т**І, ХТО тримає свійських тварин, повинні пам'ятати, що сказ — смертельно небезпечна хвороба для тварин і людей.*

Вогнища сказу, як правило, виникають у місцях мешкання диких тварин: лисиць, вовків та інших хижаків.

Найчастіше сказ настигає собак. Тому й розповімо про найпомітніші вияви сказу собак.

Хвора на сказ тварина без жодних причин стає дратівливою, а згодом — млявою, втрачає уважність, через що може ковтати замість їжі навіть неїстівні предмети. Хворий собака подає хрипкий голос, часто лягає, якось дивно стрибає, здригається в судомах. У подальшій стадії захворювання на сказ собака кусає сам себе. Такий стан почасти змінюється депресією.

В оскаженілому стані собака може нападати і на тварин, і на людей: кусає їх беззвучно, не гавкаючи.

Не зайве знати: слина хворої на сказ тварини містить вірус сказу і часто буває заразною вже за 8—20 днів до виразної появи ознак хвороби. Саме у цей, інкубаційний, період більшість хворих на сказ собак часто нападає, може дряпати і кусати тварин і людей.

Запобігання страшній хворобі — одне з основних завдань сучасної ветеринарії.

Служба ветеринарної медицини Києва постійно розробляє й запроваджує систему заходів боротьби зі сказом тварин. Її мусять чітко дотримуватися усі господарі тварин, адміністрації житлово-комунальних служб.

Ольга ЗЛЕНКО, лікар Дніпровської міжрайонної лікарні ветеринарної медицини.

Київ.

Базарний день (на 5.05)	Ціни на основні продукти харчування на ринках України							
	Яловичина	Свинина	Сало	Яйця (десяток)	Олія	Сметана	Сир жирний	Картопля
Сімферополь	400-450	400-450	300-350	120-140	180-200	350-400	180-200	100-120
Кіровоград	300-400	450-600	350	140-160	160	300-350	180	70
Луцьк	250-350	350-400	250	120	140	180-200	140	35-40
Київ, Лук'янівський ринок	600-700	800-900	280-300	120-160	160	300-400	300-400	80

РЕАЛИЗУЕТ
СО СКЛАДА В ХАРЬКОВЕ
И КАМЕНЕЦК-ПОДОЛЬСКОМ

тел/факс /0572/ 432-827
тел/0572/ 381-655, 476-894

АВТОИНВЕСТСТРОЙ

УАЗ
31512
31514/ЛЮКС
3741/ ПРОМТОВАР.
3909/ ФЕРМЕР
3303, 330318/ТЕНТ
3962/САНИТАРНЫЙ
2206/МИКРОАВТОБУС

ВАЗ
21043, 21053
2106, 21061
2107, 21083
21093, 21099
21213 "ТАЙГА"

ГАЗ
3102/ЛЮКС
31022/УНИВЕР.
31023/САНИТАРНЫЙ
31029-51,31029

АЗЛК
2141
23352
/ПИКАП

ИЖ
2715/ГРУЗОВОЙ
27151/ПИКАП
27156/ГРУЗОПАССАЖИР.
21251/КОМБИ
М-412 ИЭ

ЗАЗ
1102
"ТАВРИЯ"
1105/5 ДВЕРЕЙ

ГАЗ
33021/ГАЗЕЛЬ
3309/ГР.ТУРБОДИЗЕЛЬ
4301/ГР.ДИЗЕЛЬ
4509/САМОСВАЛ, ДИЗЕЛЬ

RAF
22038 /ПАССАЖИРСКИЙ
22038-02 /ЛЮКС
2915-02 /СКОРАЯ ПОМОЩЬ
2914-01 /РЕАНИМАЦИЯ

3311 /ГРУЗОПАССАЖИРСКИЙ
33111 /ГРУЗОВОЙ
2920 /ИЗОТЕРМИЧЕСКИЙ
2925 /МИЛИЦИЯ/ПОЖАРНЫЙ

ЗА НАЛИЧНЫЕ
И БЕЗНАЛИЧНЫЕ
КАРБОВАНЦЫ

НОВЫЕ АВТОМОБИЛИ

ПО ВОПРОСАМ БАРТЕРА ОБРАЩАТЬСЯ ПО ТЕЛЕФОНУ: /0572/14-00-14

281900 Хмельницкая обл. г.Каменецк-Подольский ул.Леси Украинки, 32 к.47 Тел.(03849) 334-22; Тел./факс (03849) 341-96

ЦЕНЫ ОКУПЯТ ДОРОГУ

Покрышки
Топливная аппаратура
Коленвалы, вкладыши
Поршневые группы
Запчасти ЮМЗ
Компрессоры
Автожидкости
Генераторы
Стартеры
Радиаторы
Двигатели
Насосы
РТИ
Аккумуляторы

Возможен бартер на сельхозпродукты
Оптовикам предусмотрены скидки
Возможна оплата по чековым книжкам

г. Днепропетровск
ТА "ТЕХНОТОРГ"
(0562) 78-20-67 78-20-66 44-25-90

ПРОДАЕМ

- тягачи и полуприцепы
- бортовые и прицепы
- самосвалы
- тракторы 80М, 80Л 80УК, 82УК

МАЗ
МТЗ

Тел./факс (0172) 68-52-93

НЕФТЕПРОДУКТЫ

ж/д цистернами

Тел./факс (0172) 68-56-92

или
МЕНЯЕМ
на
САХАР, МУКУ
и другие продукты питания
Тел./факс (0172) 10-03-70

Масла
по заводским ценам

- немедленная отгрузка,
- минимальная партия — вагон,
- в цену не включаются налоги.

$М$-8В, $М$-10$В_2$, $М$-10$Г_2К$, $М$-10Дм, $М$-6_3/12$Г_1$, $М$-14$В_2$, МС-20 и другие

Литва, Клайпеда, Шилутес, 119,
тел.: (8-10-3706) 34-03-45, 34-14-99,
34-18-22, факс (8-10-3706) 34-18-91.

КОМПАНИЯ "ДИС"-
представительство подшипниковых заводов - предлагает:

ПОДШИПНИКИ

БЕЛОРУССИИ, РОССИИ И УКРАИНЫ

✓ Постоянно на складе широкий ассортимент подшипников.

✓ Низкие цены, высокое качество.

310140, г.Харьков, а/я 1674,
тел./факс 23-71-51
тел. (0572) 23-78-49, 23-71-61,
23-78-83, 14-96-13

АО "КамАЗ Украина"

официальный дистрибьютор АО"КамАЗ"

✓ Реализует с площадки в Киевской области грузовые автомобили КамАЗ всех модификаций

Автомобили продаются с гарантийным обслуживанием !

✓ Предлагаем со склада более 400 позиций запасных частей к автомобилям КамАЗ

Контактные телефоны:
(044) 462-59-32, 462-59-33, 416-91-69, 416-91-73, 416-91-64, 212-45-04 факс (044)462-59-35

Поршневая группа

(гильза, поршень, палец, кольца, вкладыши, прокладки)

ДЛЯ АВТОМОБИЛЕЙ...

КамАЗ, МАЗ, КрАЗ, ГАЗ-53, ЗИЛ-130, "ИКАРУС", УАЗ, ГАЗ-24, "Москвич-412", ВАЗ, ЗАЗ, ГАЗ-21

...И СЕЛЬХОЗТЕХНИКИ

Т-150, МТЗ-80, -82, ДТ-75, "Кировец", «Дон», «Нива», «Колос», для двигателей: Д-240, А-41, 01М, СМД-14, -18, -20, -22, -31, -60

для ГАЗ-53: коленвал, диск и корзина сцепления.
для КамАЗа: выжимной подшипник.
для КрАЗа: топливный насос (ТНВД).

ПЛУНЖЕРНЫЕ ПАРЫ, распылители, форсунки

для МАЗ, СуперМАЗ, КамАЗ, КрАЗ, Т-150, К-700, МТЗ.

Оформление и отгрузка за 10 минут!
КМП «ЭВО», Киев, ул. Улитина, 43 (Святошино)

Тел. (044) 452-1215, 450-9195 (с 9.00 до 17.00)

Офіційне представництво
Сукремльського чавуноливарного заводу
СП "Кронтіф-Київ"
Реалізує
ТРУБИ та ФАСОННІ ЧАСТИНИ
ЧК-50, ЧК-100, ЧК-150
Гнучка система знижок !
У Києві:(044) 474-56-09, 474-7207, 474-50-90
У Херсоні: (0552) 53-13-33

Зміни до інформації про випуск інвестиційних сертифікатів відкритого акціонерного товариства Інвестиційної компанії «Гранд-АРСС-Інвест» та інвестиційної декларації закритого взаємного фонду «Господар»,

надрукованої 16 серпня 1995 року в газеті «Голос України» № 154 (1154), а також звіт про результати фінансової діяльності

І. У зв'язку з перереєстрацією Компанії у Ленінградському райвиконкомі Києва у тексті інформації про випуск інвестиційних сертифікатів дані про адресу Компанії та закритого взаємного фонду «Господар» викласти у такій редакції:

252062, Київ-62, вул. Чистяківська, 2, тел./факс 443-80-38.

II. Звіт про результати фінансової діяльності.

Відкрите акціонерне товариство Інвестиційна компанія «Гранд-АРСС-Інвест», код ЗКПО 21633608, статутний фонд три мільярди карбованців, для здійснення спільного інвестування через створений нею закритий взаємний фонд здійснила першу емісію інвестиційних сертифікатів у кількості 15 000 шт. номінальною вартістю 1 000 000 карбованців на загальну суму 15 000 000 000 (п'ятнадцять мільярдів) карбованців. Фінансові результати діяльності взаємного фонду на 1 квітня 1996 року: вартість чистих активів: 1 251 млн. крб.; у розрахунку на один інвестиційний сертифікат 927 тис. крб.

Перелік та кількість цінних паперів, що перебувають у власності фонду:

1. ВАТ «Пологівський хімзавод Коагулянт», ЗКПО 03327724 — 650 акцій;
2. ВАТ «Український концерн хмілярства «Укрхміль», ЗКПО 05418460 — 26 500 акцій;
3. ВАТ «Житомирський маслозавод», ЗКПО 00182863 — 36 360 акцій;
4. ВАТ «Львівський автобусний завод», ЗКПО 05808787 — 4 200 акцій.

Вартість інших активів фонду: 751 млн. крб.

Заборгованість фонду: кредиторська — відсутня, дебіторська — 133 млн. крб. Загальна кількість сертифікатів фонду в обігу на 1 квітня 1996 року становить 1350 шт.

Правління ВАТ «Екологія, комунальне обладнання «АТЕКО» повідомляє, що загальні збори акціонерів відбудуться 27 червня 1996 року, а не 7 травня, як повідомлялося раніше.

Порядок денний:
1. Підсумки роботи ВАТ за 1995 рік.
2. Перспективи роботи у 1996 році.
3. Різне

Збори відбудуться за адресою: Турбів Вінницької області, вул. Миру, 147.
Початок зборів о 15 годині.
Реєстрація акціонерів з 10.00.

Реализуем

минтай свежемороженый,
скумбрию холодного копчения,
сельдь соленую,
рыбные консервы и другие рыбопродукты.

Тел. 212-85-68, 416-52-65, 229-31-41.

екотехніка

Реалізуємо зі складів:

☑ чай листовий та гранульований з Індії

☑ кондитерські вироби вітчизняного виробництва

Київ (044) 277-93-48
(044) 244-09-83 (044) 244-09-81
(044) 244-09-82 (044) 277-35-00
Дніпропетровськ (0562) 42-38-84
Херсон (05522) 54-91-93

СП ТзОВ «Меридіан» повідомляє, що в Арбітражному суді Київської області (м. Київ, вул. Жилянська, 58-Б) порушено справу № 23/6 про визнання банкрутом СП ТзОВ «Меридіан». Юридична адреса: Київська область, м. Бровари, вул. Кутузова, 73, р/р 467703 у відділенні АППБ «Аваль» м. Бровари МФО 321615.

Претензії приймаються протягом місяця з дня виходу оголошення.

ООО «Фининвест» сообщает о прекращении своей деятельности. Претензии принимаются по адресу: Киев, ул. Грушевского, 30/1, тел. 296-17-23.

Арбітражний суд Вінницької області /287100, м. Вінниця, вул. Хмельницьке шосе,7/ порушив справу № 30/2 про банкрутство птахорадгоспу «Липовецький» (Вінницька область, Липовецький район, с. Лукашова, р/р 000406501 в Липовецькому АК АПБ «Україна», МФО 302162).

Претензії кредиторів і заяви санаторів приймаються протягом місяця з дня публікації оголошення.

Легенди і дійсність

Кохання, зігріте полум'ям соціальної ідеї?

70 років тому М. Хвильовий закінчив роман «Вальдшнепи»

***П**РАВИЛЬНО написав В. Мельник у статті, яка супроводжувала журнальну публікацію роману «Вальдшнепи», що фабульна побудова цього твору має якнайпростіший вигляд — до південного міста на літній відпочинок приїздять український комуніст Дмитро Карамазов з дружиною та дві московички Аглая і «тьотя Клава». Отже, перед нами традиційний любовний роман?*

Можливо, таким і вийшов би врешті-решт твір, коли б у центрі сюжету не опинилися діалоги між москвичкою Аглаєю та українцем Д. Карамазовим. Їх зміст відомий — одвічне суперництво між представниками двох «братніх» народів.

Але це й не художньо-політичний роман.

Словом, сьогодні ми дедалі більше переконуємося, що Микола Хвильовий написав талановитий прозовий твір, і якби справдилися сподівання літературознавців і знайшлася друга частина «Вальдшнепів», то ми мали б прекрасний зразок української прози першої половини XX століття. Можливо, колись архіви колишнього КДБ й відчинять поправжньому свої двері...

«Вальдшнепи» нині може із задоволенням читати кожен: одним він відкриє повне емоційних злетів і згасань запізніле кохання, других привабить динамічними дискусіями, коли опоненти не дають один одному спочинку ні на хвилину. А увагу сучасних нігілістів роман приверне епатажними випадами головного героя проти української культури.

«Говорячи про Тараса Шевченка, ти мав на увазі віршомаза взагалі чи саме його, божка вашої нації?.. За що ж ти Шевченка так ненавидиш?.. За що я його ненавиджу?.. А за те я його ненавиджу, що саме Шевченко кастрував нашу інтелігенцію. Хіба це не він виховав цього тупоголового раба-просвітянина... хіба не він навчив нас писати вірші, сентиментальничати «по-катерининячи», бунтувати «по-гайдамачому», безглуздо та безцільно дивитися на світ і будівництво його крізь призму підсолодженого страшними фразами пасеїзму?.. Саме цей іконописний **«батько Тарас»** і затримав культурний розвиток нашої нації і не дав їй своєчасно оформитись у державну одиницю».

З такою напругою написаний весь роман. Коли б не самогубство його автора, то Микола Хвильовий міг би досягти великих успіхів як прозаїк. Не випадково на цьому наголошує в своїх статтях і Юрій Шевельов (на наше переконання, публікації цього українсько-американського професора — найглибші судження про суть таланту автора «Вальдшнепів»).

... 13 травня 1933 року М. Хвильовий зібрав у себе вдома найближчих друзів. **Він був нервово збуджений, наспівував під гітару пушкінських «Бесов». А потім пішов у сусідню кімнату, звідки й пролунав постріл, що поставив останню крапку в його житті.**

Ось доля українського комуніста 30-х років: жив з вірою в соціалістичне будівництво («За що? За те, що ми були найщирішими комуністами?.. Хай живе комунізм. Хай живе соціалістичне будівництво...»). Це рядки з передсмертних записок М. Хвильового. Але товариші по партії й керівники вимагали від нього відречень від найсвятішого — любові до батьківщини, до рідної культури, котра в умовах сталінського режиму бачилась кремлівськими вождями лише безнаціонально-радянською.

Олег МАРТУСЬ.

Із Книги рекордів Гіннесса

Найкровопролитнішою війною вважається друга світова війна (1939 — 1945), під час якої загальна кількість втрат військовослужбовців та цивільних осіб у всьому світі становила 54,8 млн. чоловік, серед котрих 25 млн. радянських громадян.

Найбільша кількість людських втрат зареєстрована в Сталінградській битві — приблизно 2 млн. 100 тис. чоловік. Вона закінчилася 31 січня 1943 року капітуляцією німецьких військ під командуванням фельдмаршала Фрідріха фон Паулюса. Радянськими військами командував генерал Василь Чуйков. Після битви з 500 тисяч населення міста залишилися живими тільки 1515 чоловік.

У битві Радянської Армії за Берлін (16 квітня — 2 травня 1945 р.) брало участь 3 млн. 500 тис. чоловік, було задіяно 52 тисячі кулеметів і мінометів, 7750 танків і 11 тисяч літаків з обох сторін.

Найкровопролитнішою блокадою в історії людства була 880-денна блокада Ленінграда німецько-фашистськими військами — з 30 серпня 1941 року до 27 січня 1944 року. За найточнішими підрахунками, загинуло від 1,3 до 1,5 млн. захисників і жителів міста. Ця цифра включає в себе 641 тис. померлих від голоду і 17 тис. загиблих від бомбардувань (скинуто 100 тис. бомб) та артобстрілів (випущено 150 тис. снарядів).

Найвищою нагородою в СРСР була медаль «Золота Зірка» і звання Героя Радянського Союзу. Під час Великої Вітчизняної війни нею було нагороджено 11040 чоловік, 101 було удостоєно звання Героя двічі і тільки трьох — тричі.

Тричі Героями Радянського Союзу, удостоєними цього звання тільки за воєнні заслуги, були Маршал Радянського Союзу Георгій Костянтинович Жуков (у 1956 році на своє шістдесятиріччя був нагороджений четвертою медаллю «Золота Зірка») і повітряні аси: Олександр Іванович Покришкін та Іван Микитович Кожедуб.

Астрологічний прогноз на 6—12 травня

Символ майбутнього тижня — стабільність і грунтовність.

Овен (21.03 — 20.04). Овен відчує прилив енергії, особливо наприкінці робочого тижня. Найуспішніши-ми обіцяють бути сфери мистецтва, фінансів і сільського господарства. Народжені у березні повинні бути особливо обережні.

Телець (21.04 — 20.05). Підвищення енергетичного потенціалу відіб'ється на вашій конкретній діяльності. Щоб закріпити одержаний результат, потрібне розумне безперервне підвищення навантажень. У плані фізичного здоров'я найкорисніше в цей період збільшити кількість силових вправ.

Близнюки (21.05 — 21.06). В цей проміжок часу дещо підвищується вірогідність нервових розладів, тому кількість контактів краще зробити мінімальною. 9 й 10 травня будьте особливо уважні до свого стану і по можливості не сідайте за кермо.

Рак (22.06 —21.07). Зазвичай властива представникам цього знаку Зодіаку емоційність має дещо знизитися, тому цей період найсприятливіший для прийняття тверезих рішень. Досить велика вірогідність знайомства з майбутнім чоловіком, хоча весілля необов'язково відбудеться цього року.

Лев (22.07 — 22.08). Якщо Лев не зменшить темп свого життя, а справи йдуть не кращим чином, можливо причина в тому, що ви втрачаєте дуже багато енергії. Вівторок найсприятливіший для того, щоб показати свій талант, особливо якщо ви народилися у першій декаді серпня.

Діва (23.08—22.09). Прекрасна пора для зарубіжних поїздок. У вас є шанс розпочати перспективну справу, особливо якщо ви займалися нею наприкінці квітня. Успіх чекає на вас майже у всьому. Головне — ваша цілковита віддача.

Терези (23.09—22.10). Дещо підвищена вірогідність виникнення стресових ситуацій. Основною причиною можуть стати матеріальні проблеми, що здаються нездоланними. Насправді ж не все так погано, як вам здається.

Скорпіон (23.10—22.11). Якщо ви відчуєте, що ваші сили вичерпалися, — перепочиньте. Вітаміннюю, яка найбільше підійде і водночас тонізуючою добавкою до вашого раціону в цей період часу буде зелень, цибуля, часник.

Стрілець (23.11—21.12). Настала сприятлива пора для проведення ремонту у квартирі. Закінчуйте всі розпочаті справи. Найбільшого матеріального успіху можуть досягти працівники охорони здоров'я.

Козеріг (22.12—20.01). З початку тижня Козерог відчує приплив бадьорості та гарного настрою. Заняття спортом в цей період найкращим чином відіб'ються на вашому здоров'ї, свою звичну серйозність змініть на оптимістичніший настрій — зірки до вас найбільш прихильні.

Водолій (21.01 — 19.02). Для Водоліїв триває час випробувань, тому ви повинні час від часу уникати стану незахищеності, щоб не бути дезорганізованими. Найактуальніша для вас підтримка — з боку ваших родичів. У середу у Водоліїв, що народилися у січні, можливі проблеми, особливо якщо ви захочете одержати інформацію.

Риби (20.02—20.03). Досить сприятливий час для багатьох Риб. Знайомства, що зав'язалися в цей період, можуть відкрити для вас нові можливості. Більше часу приділяйте спілкуванню і поїздкам.

Юридична консультація

Я інвалід війни II групи, мешкаю з дружиною-пенсіонеркою у великому будинку площею 67 кв.м. З урахуванням доповнень до Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», які маю пільги щодо плати за житло та комунальні послуги?

Володимир ЧИЖ.

Полтавська область.

Відповідно до п. 4 ст. 13 згаданого закону вам надається 100-відсоткова знижка плати за користування житлом у межах, передбачених чинним законодавством України. Ви звільняєтесь від оплати 42 кв.м загальної площі, оскільки на одну особу, яка не користується пільгами, встановлюється норма оплати в межах 21 кв.м. А решту площі вам необхідно оплачувати: до 10,5 кв.м — в одинарному розмірі, залишок — відповідно до встановлених тарифів (постанова Кабінету міністрів України від 10 січня 1996 року № 39). У випадку, що розглядається, встановлення тарифу 1,2 раза поширюється на площу 14,5 кв.м (67 кв.м — 42 кв. м — 10,5 кв. м).

До раніше існуючих пільг, передбачених п. 5 ст. 13 цього ж закону, були внесені доповнення. Так, 100- відсоткова знижка за користування комунальними послугами, газом, електроенергією та іншими комунальними послугами надається в межах середніх норм споживання, але вам з дружиною як непрацездатним за користування газом встановлена знижка в подвійному розмірі середніх норм споживання на займану площу чи садибу.

Для індивідуального опалення будинків наказом Мінекономіки України від 14.08.1995 р. № 135 було встановлено з 1.09.1995 р. ціну за користування природним газом 7000 карбованців за куб.м. На 1 кв. м. опалюваної площі встановлено середню норму споживання газу у 5 куб. м.

Таким чином, тариф за опалення 1 кв. м. опалюваної площі становить 35000 карбованців, а за 67 кв. м вашого будинку згідно до наданих вам пільг ви повинні сплачувати 1172500 карбованців (35000х67:2).

Марина КОВАЛЬЧУК.

ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник — Верховна Рада України. Видавець — Президія Верховної Ради України. 252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5. Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.

Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), В. ЖЕЖЕРА, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

♦ ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.
♦ Рукописів не повертаємо.
♦ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 18.09.1990 р.

♦ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
♦ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
♦ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Тираж 344936.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0 Зам. 0311082.